

Ptáci...

Jiří Reif

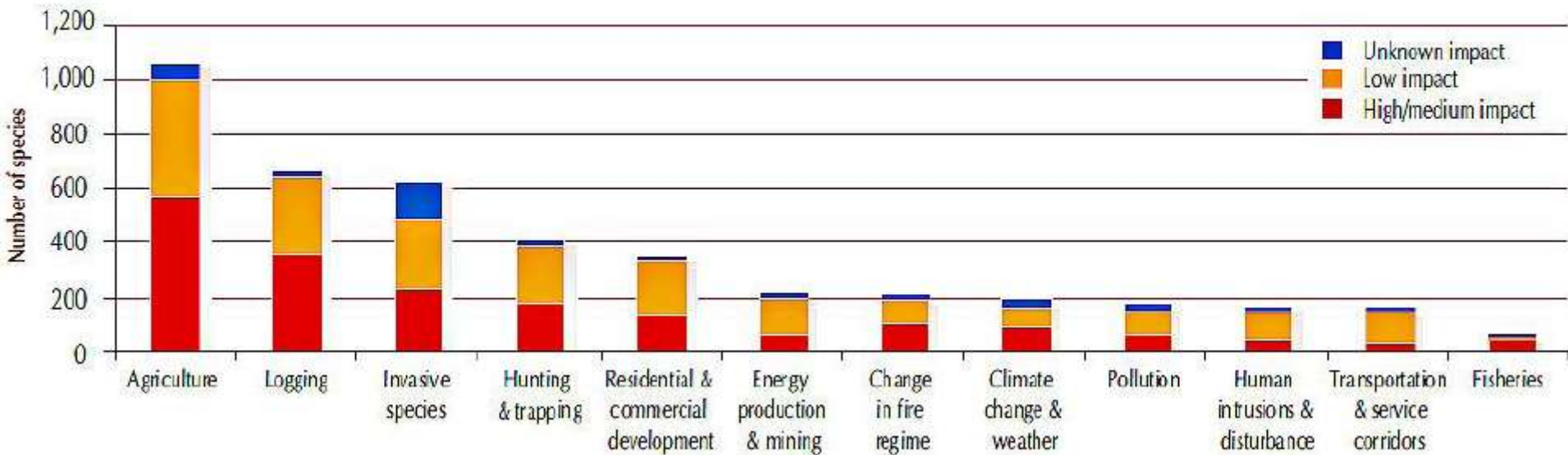

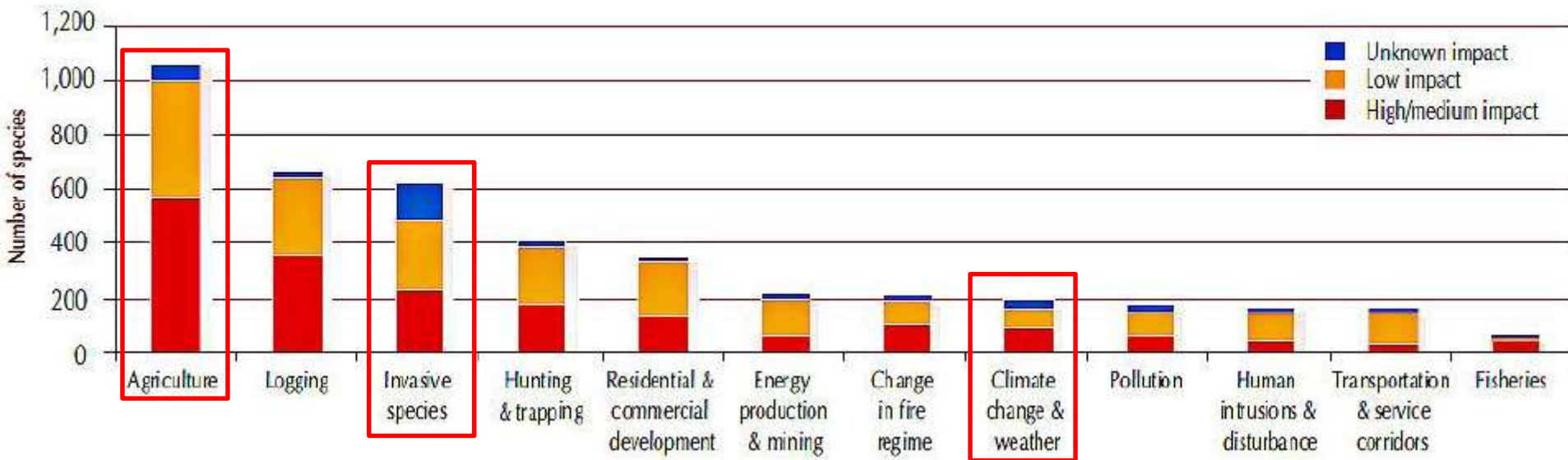
Co se děje v krajině?

Main threats to globally threatened birds worldwide

Co se děje v krajině?

Main threats to globally threatened birds worldwide

Ptáci a rostlinné invaze

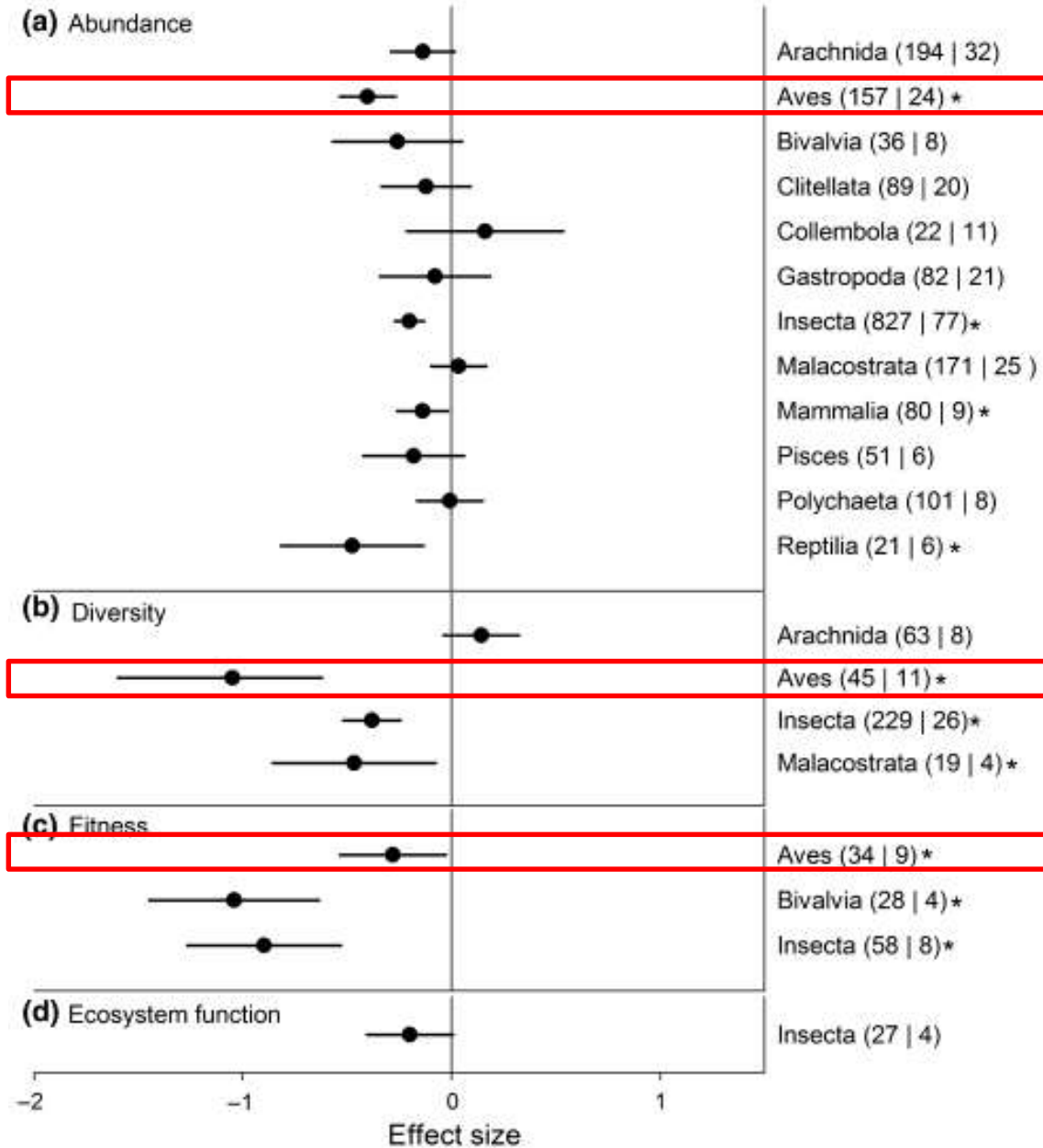

Ptáci a klimatická změna

Ptáci, ochrana a zemědělství

Vliv rostlinných invazí na ptáky

Studované invazní rostliny

black locust (*Robinia pseudacacia*)

woody plant, N. American origin,
aggressive invader, forest edges

black pine (*Pinus nigra*)

woody plant, S. European origin
range edge in central Europe,
poor invader, forest plantations

knotweed
(*Reynoutria* sp.)

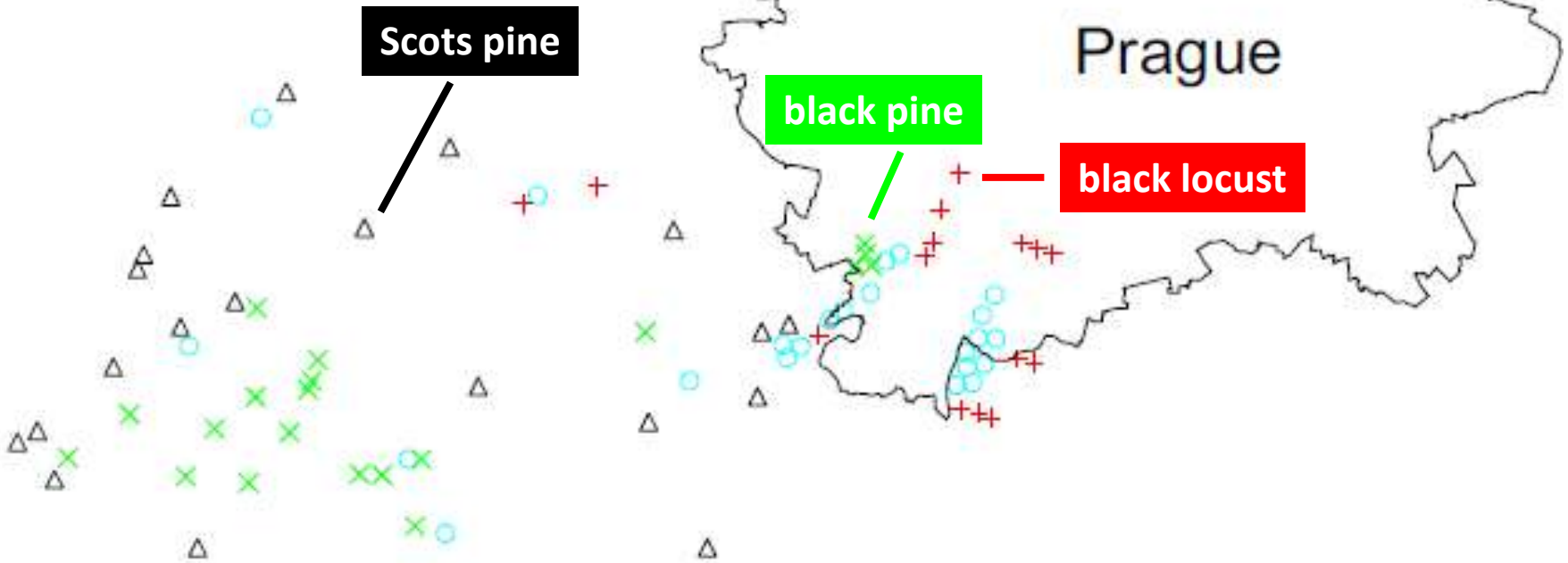
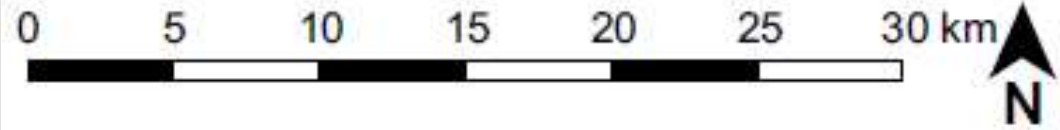
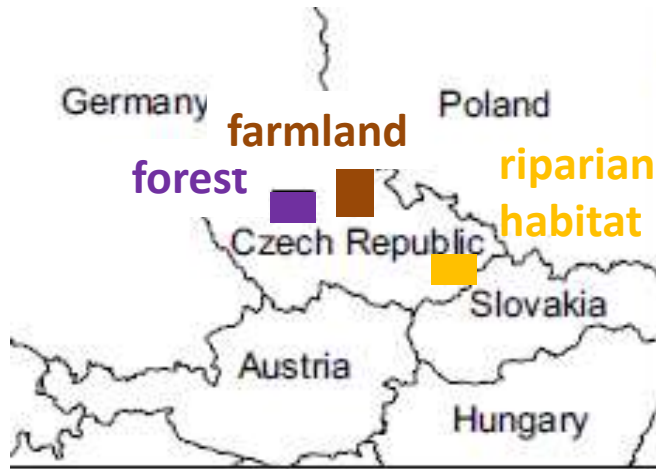

herb, E. Asian origin,
aggressive invader,
riparian habitat

Hypotézy o vlivu invazních dřevin na ptáky

- **negative impacts on bird species richness**
- **less heterogeneous vegetation structure in invaded stands**
- **limited food supply for birds in invaded stands**
- **less severe impacts in forest habitat (buffering effect of surroundings)**

Studijní plochy

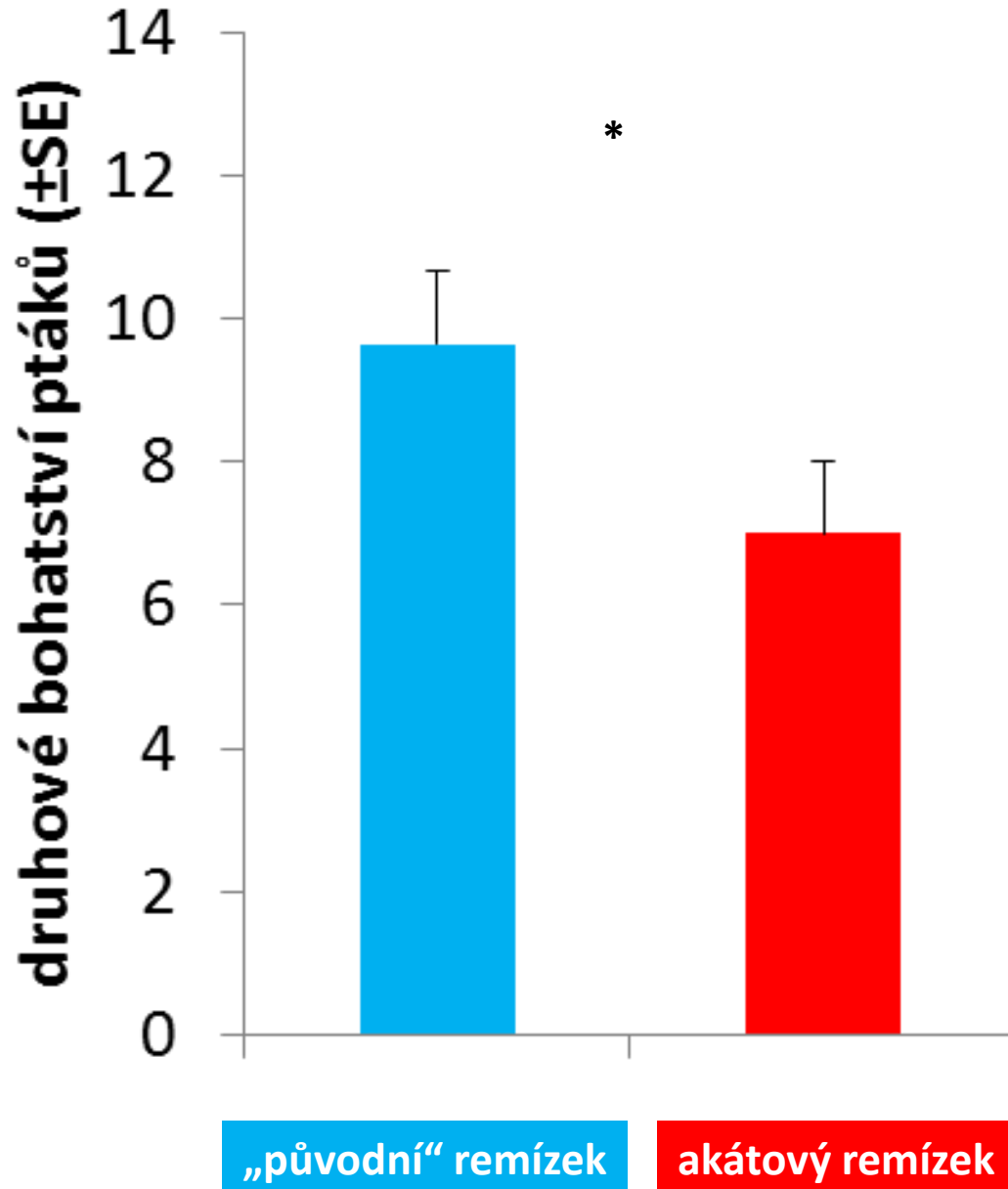

Sběr dat

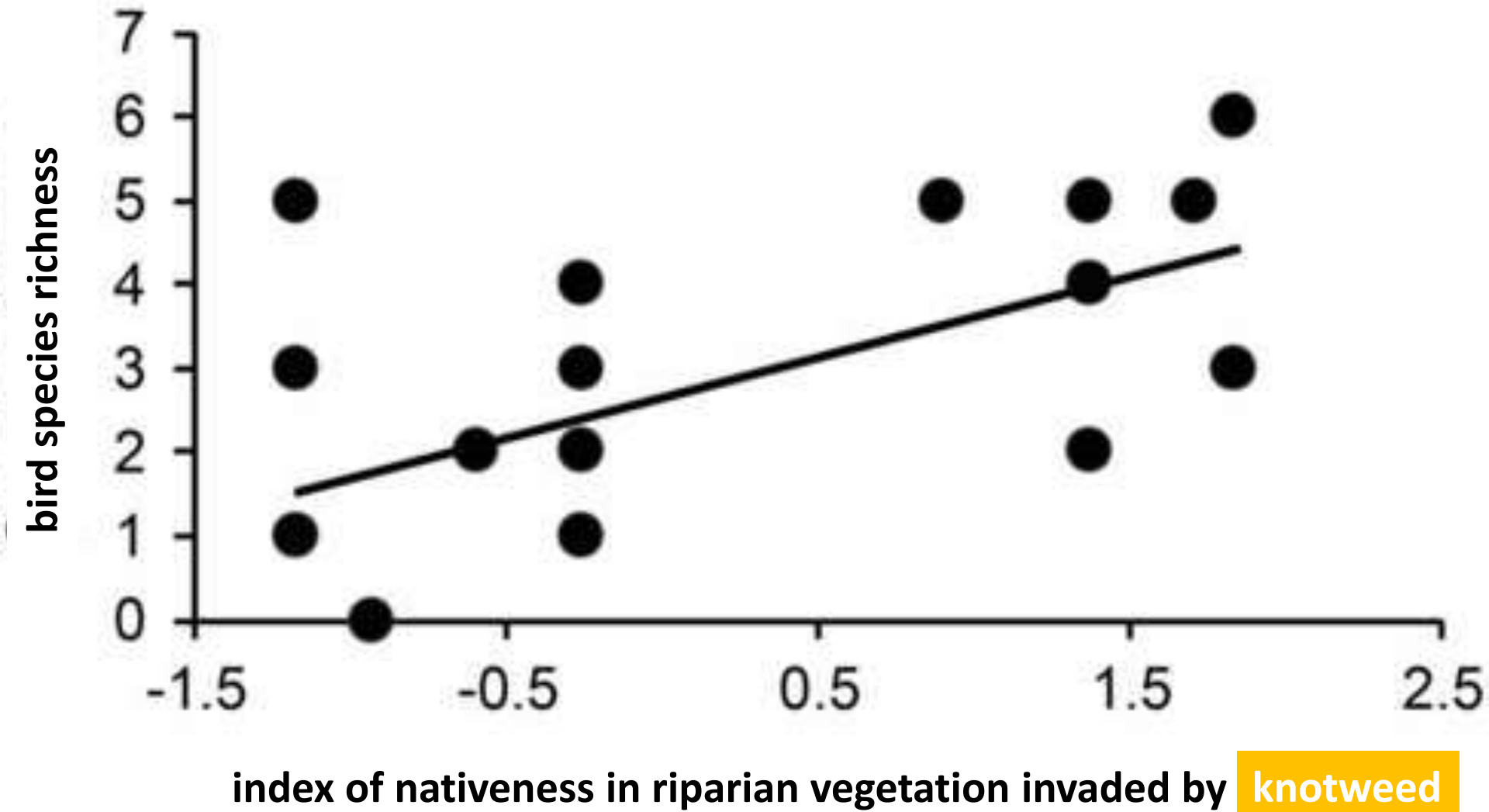
- plots of 100 x 100 m (forest), woodlots up to 1ha (farmland)
- breeding bird counts (2x - 3x per season) 2013-2018
- mapping vegetation structure (all study plots)
- sampling food supply (selected plots only)

Akát vs. původní vegetace – nelesní porosty

Křídlatka vs. původní vegetace - nelesní porosty

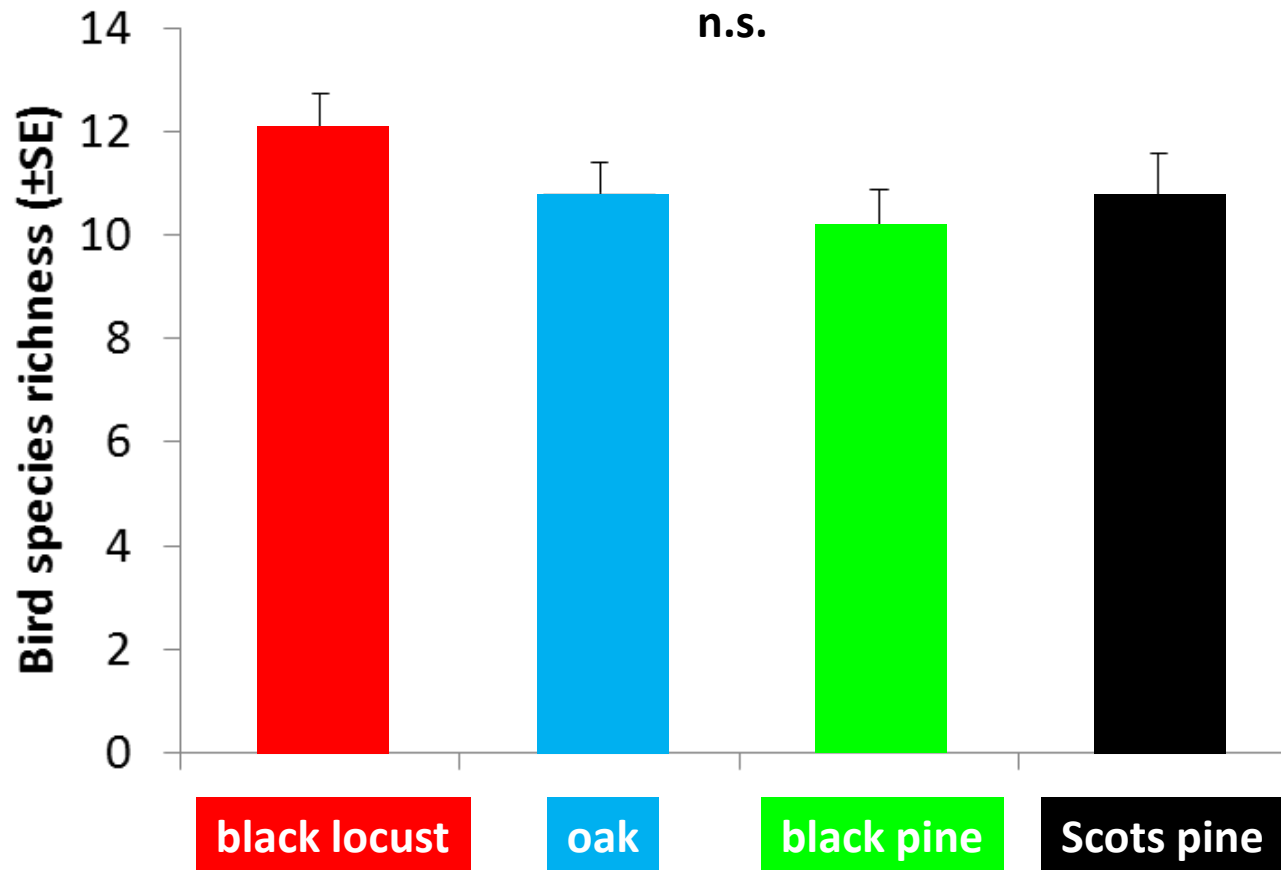
Vliv invaze na vegetační strukturu - neles

black locust (vs. native woodlots): less developed canopy and shrub layers, lower heterogeneity

knotweed (vs. native riparian vegetation): lower heterogeneity

Druhové bohatství ptáků v lesích

Vliv invaze na vegetační strukturu - les

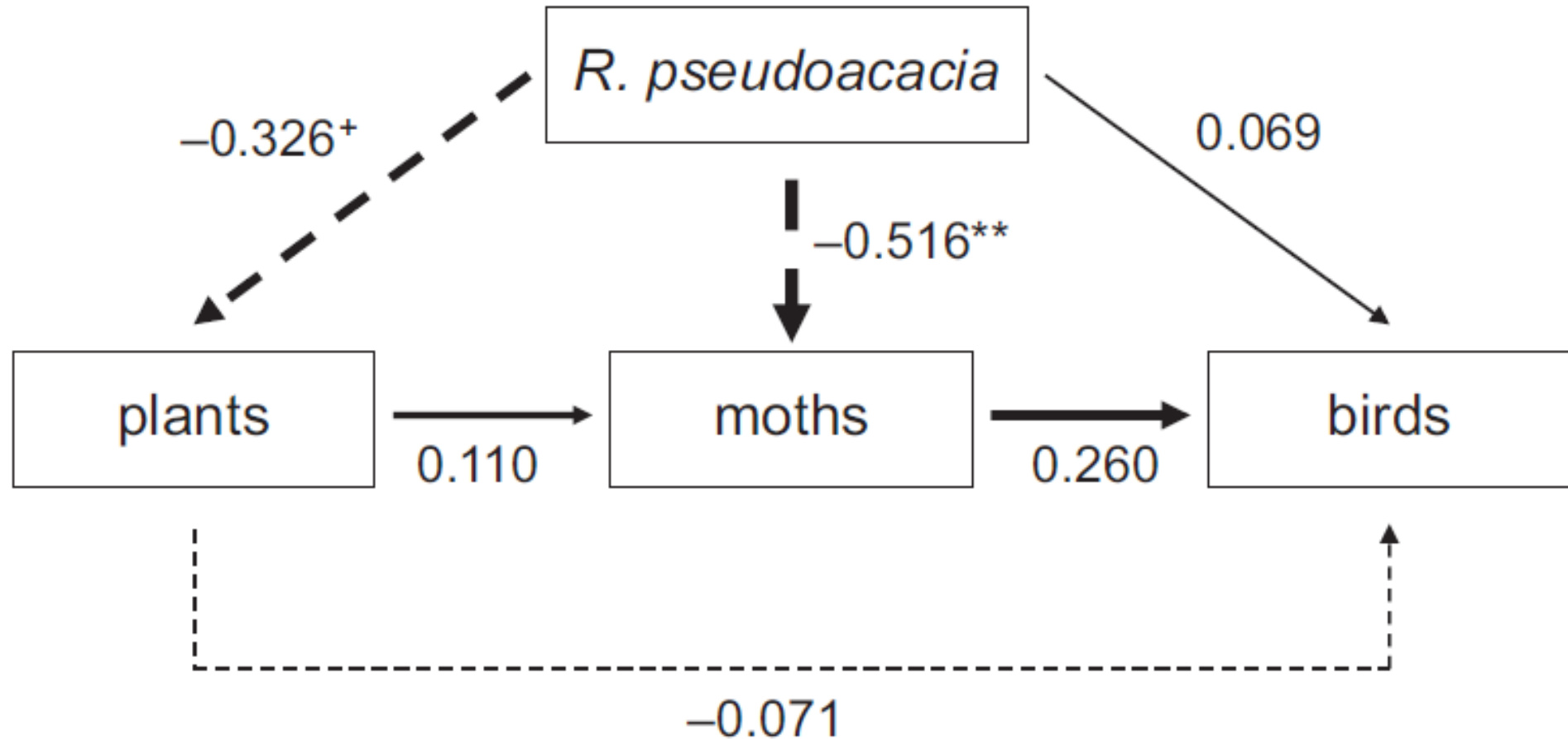

black locust (vs. **oak** stands): less developed canopy,
more developed shrub layer, higher heterogeneity

black pine (vs. **Scots pine** stands): similar canopy,
more developed shrub layer, higher heterogeneity

Mechanismy dopadů invaze akátu

Ptáci a invazní rostliny – druhová specifika

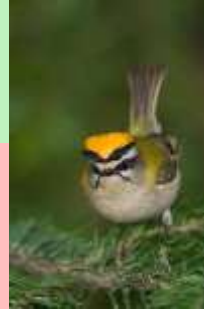
black locust

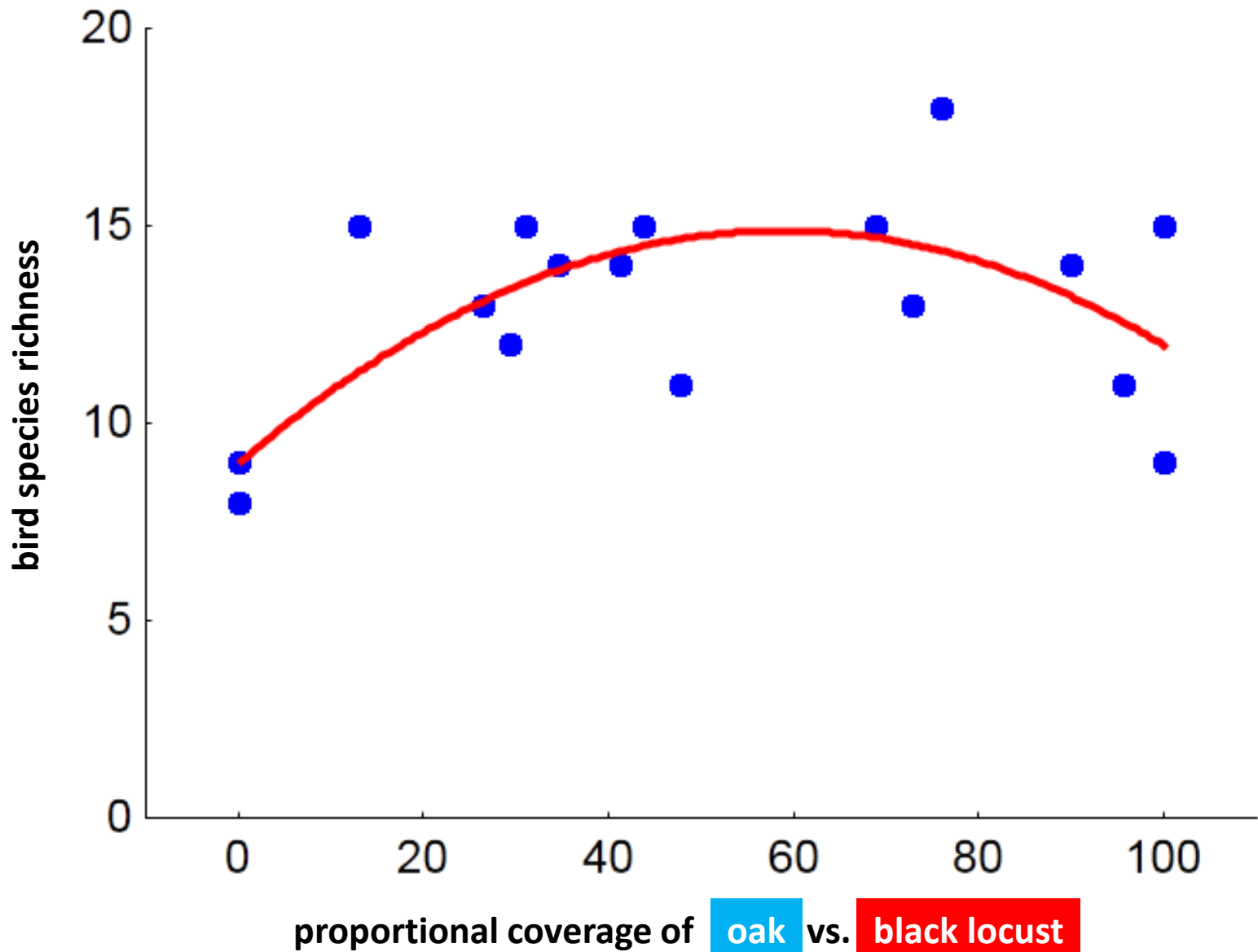
black pine

knotweed

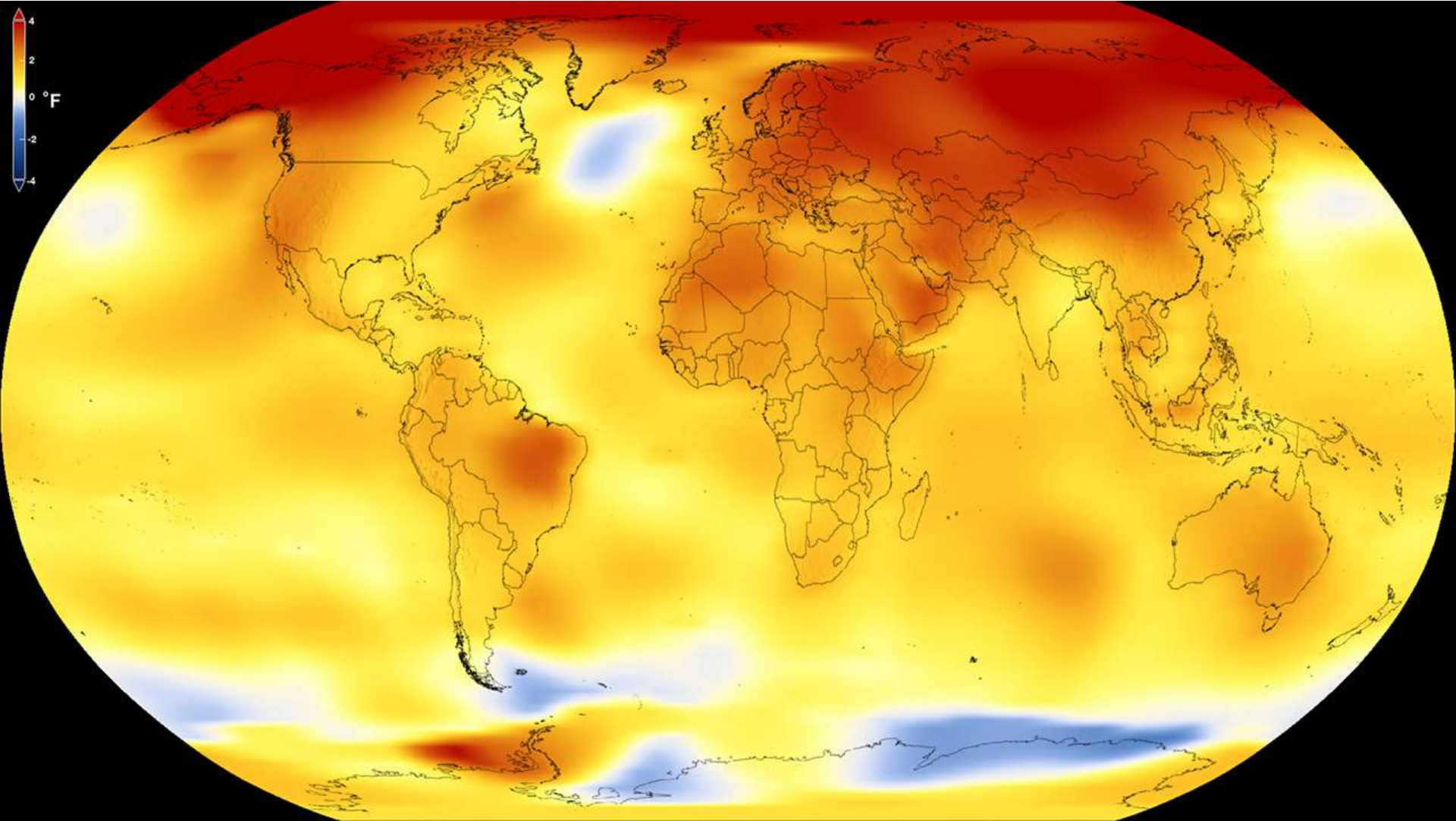
Lesy s různým podílem akátu

Vliv rostlinných invazí

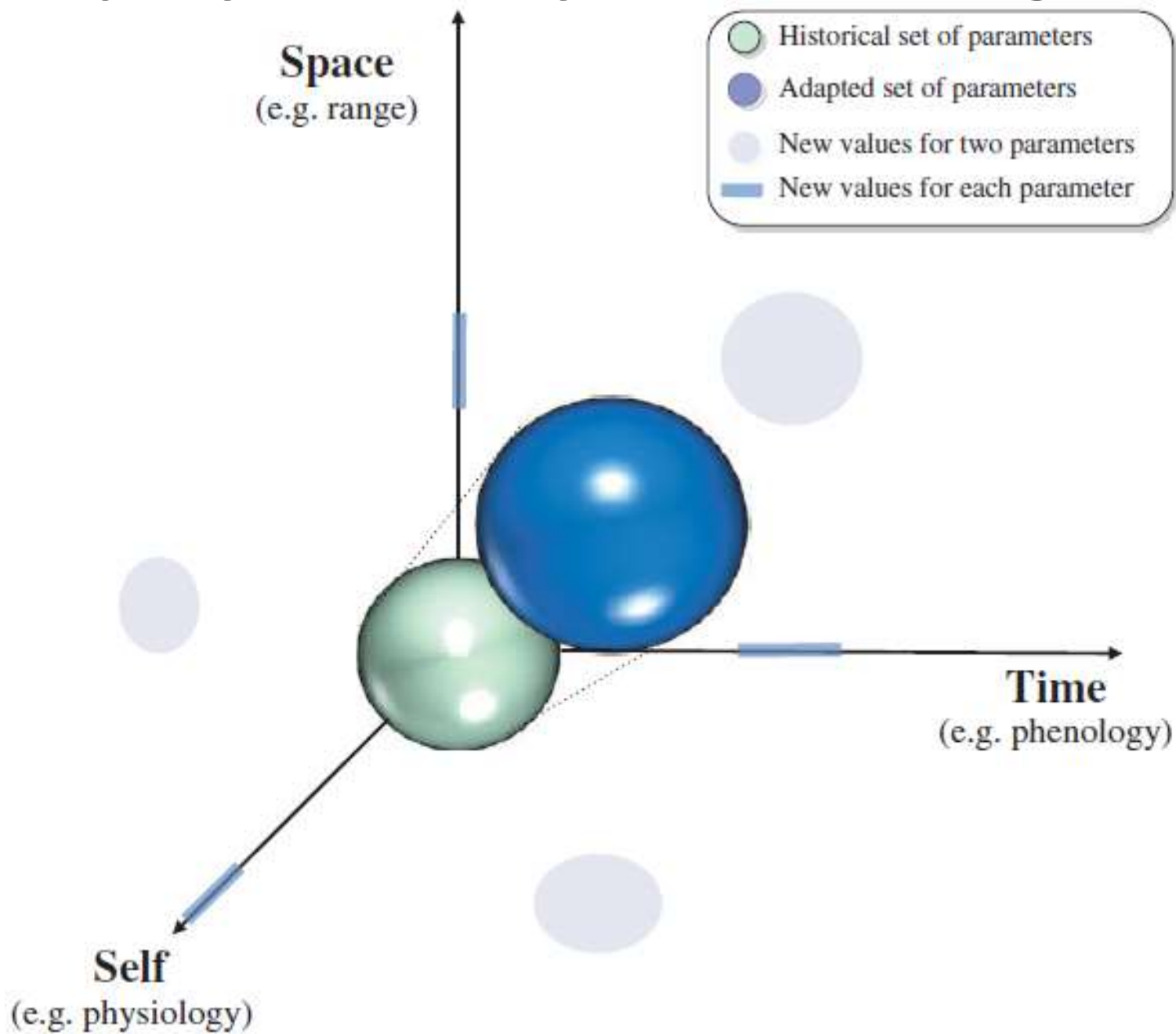
- některé druhy postiženy (hl. specialisté), jiné profitují (hl. generalisté)
- negativní dopady v otevřené krajině, méně výrazné v lese
- hlavní vliv skrze strukturu vegetace, významná i potravní nabídka

Klimatické změny

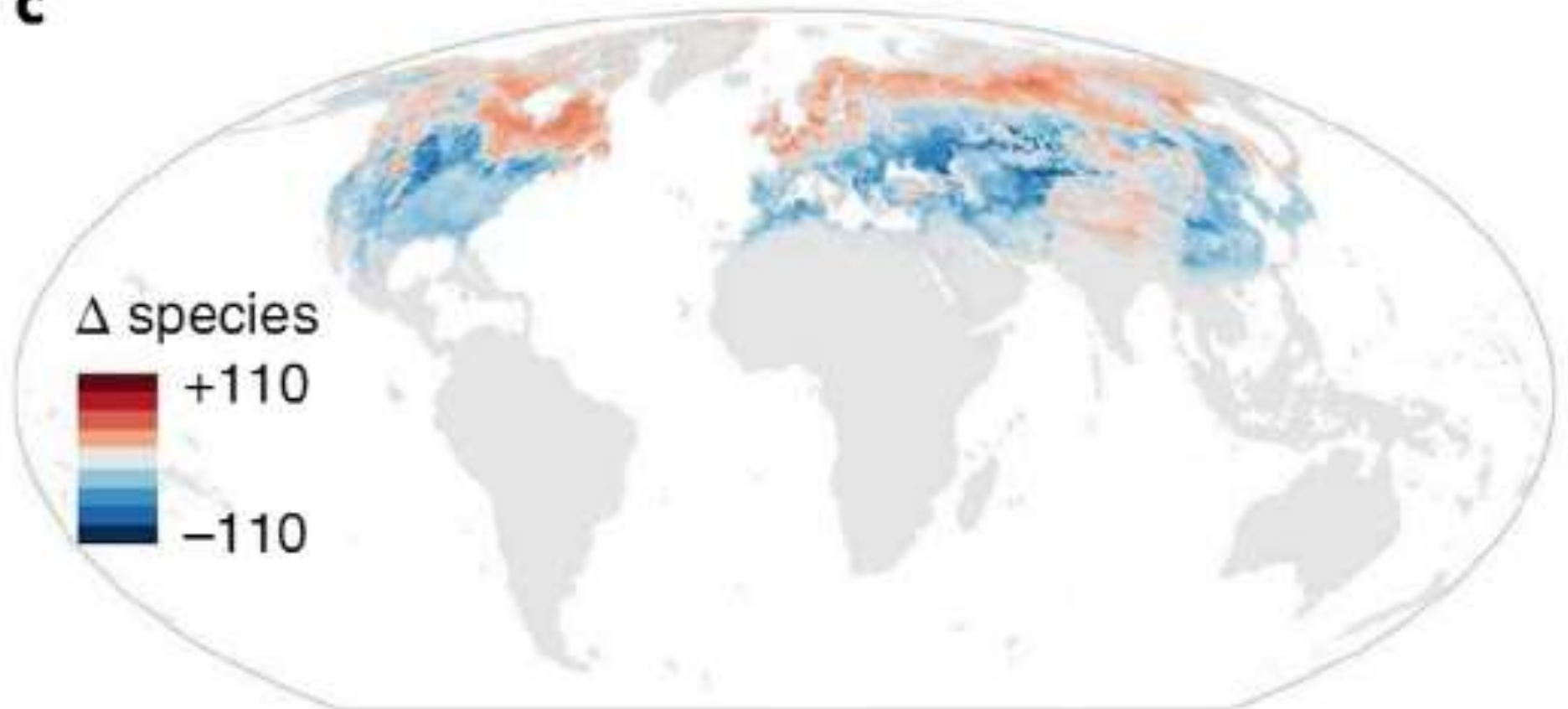
změna průměrné teploty 1951-1980 vs. 2013-2017

Dopady klimatických změn na organismy

Druhové bohatství ptáků

c

plánovaná změna do roku 2050

Co se děje u nás?

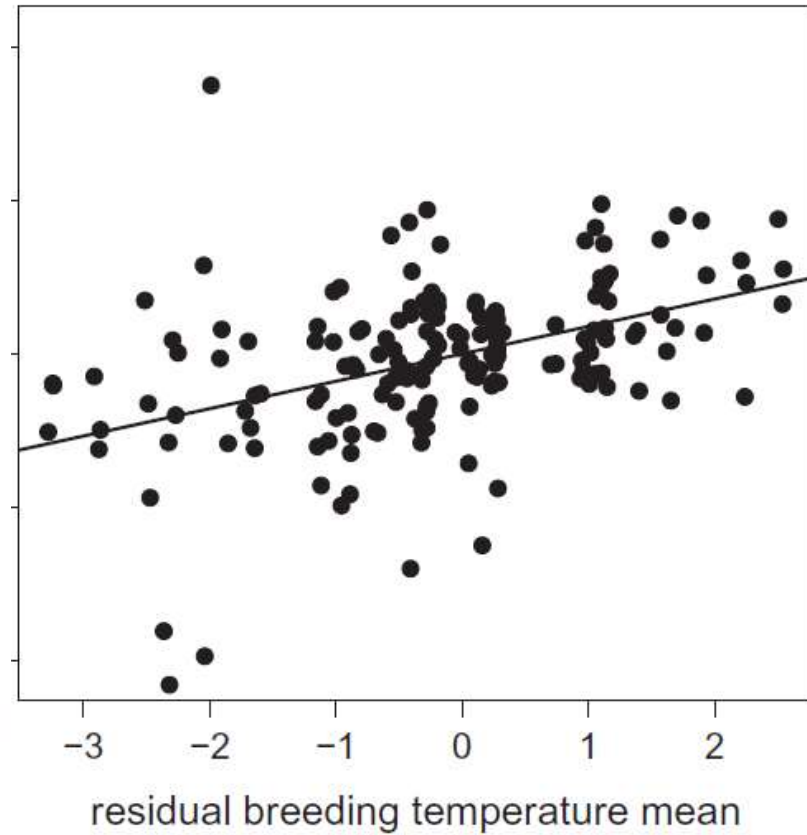
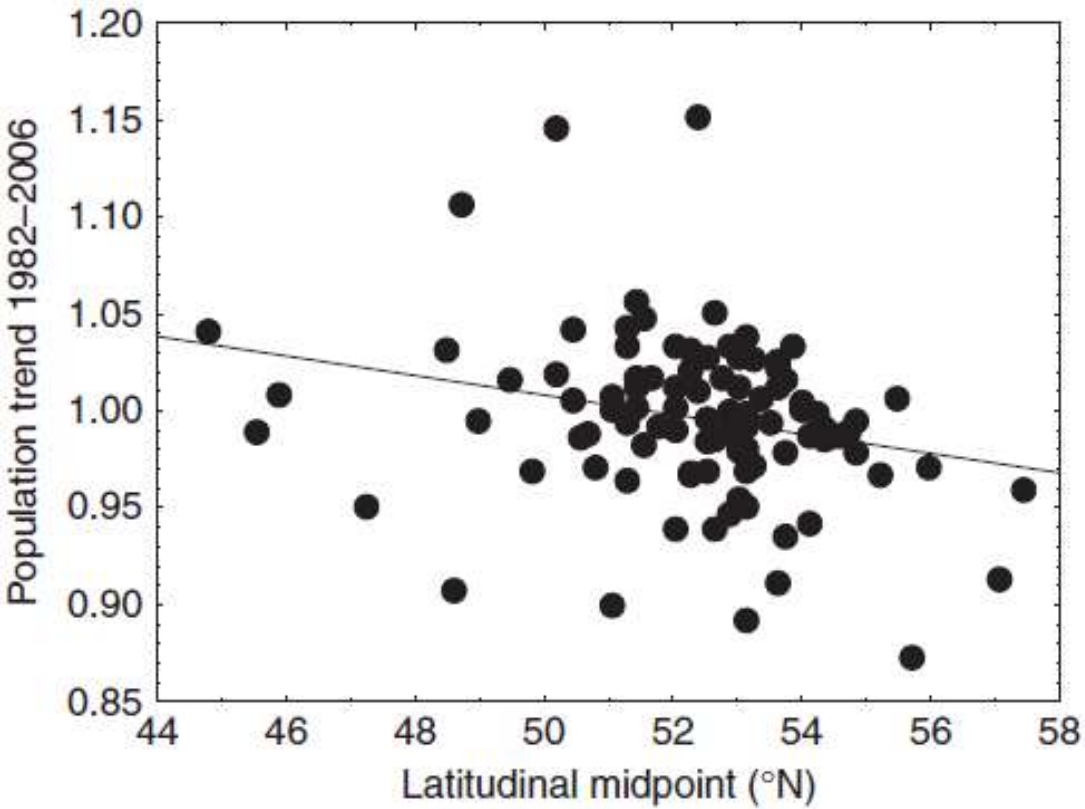
jedinci severských druhů ČR opouštějí

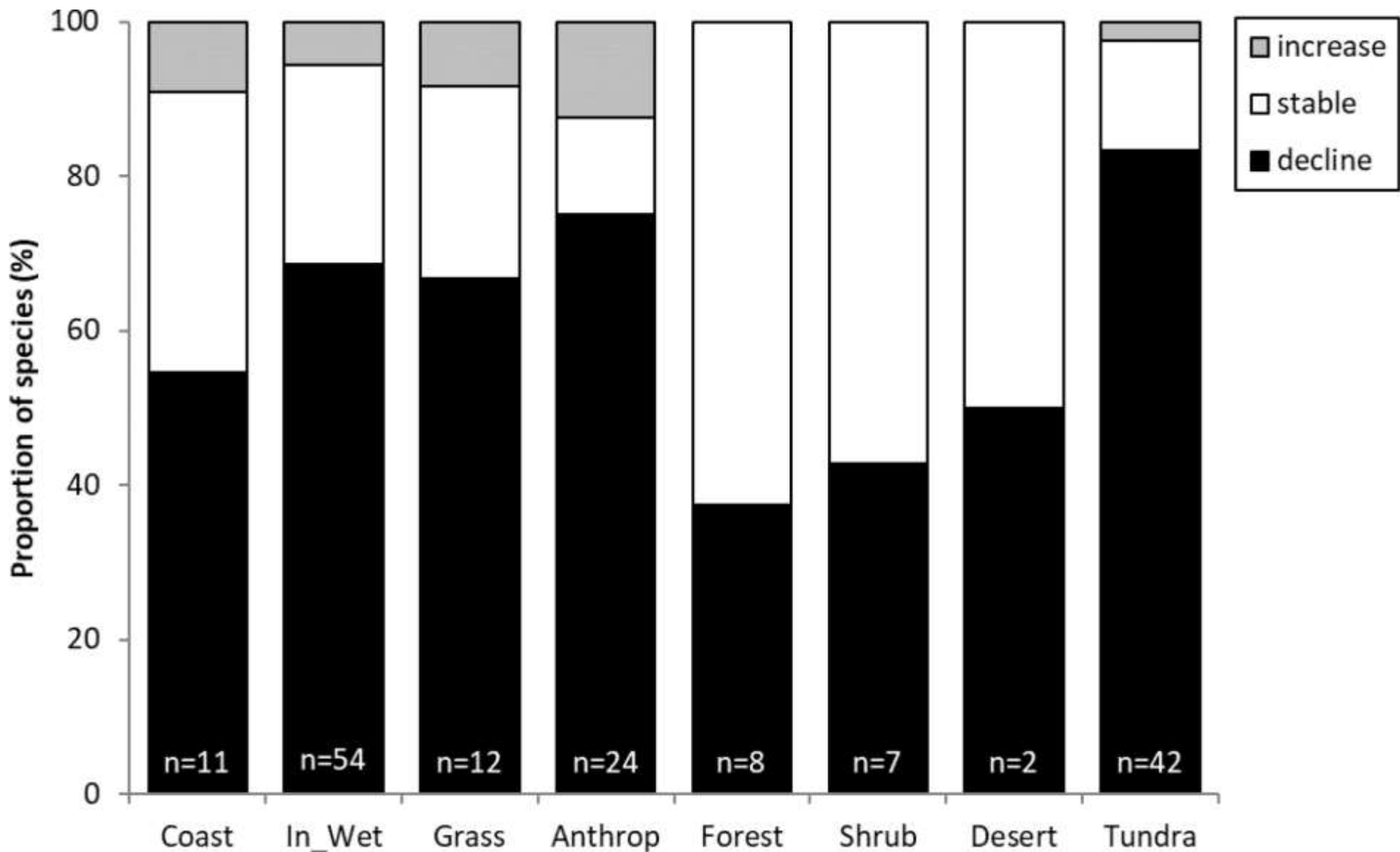
jedinci jižních druhů do ČR proudí

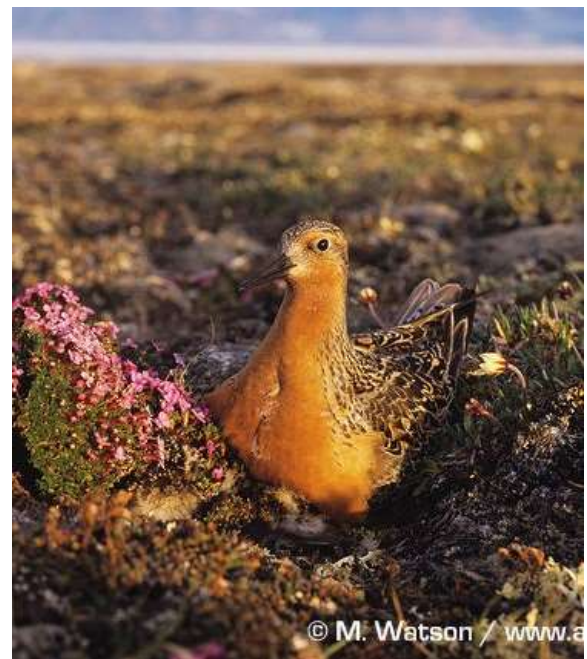
Co se děje u nás?

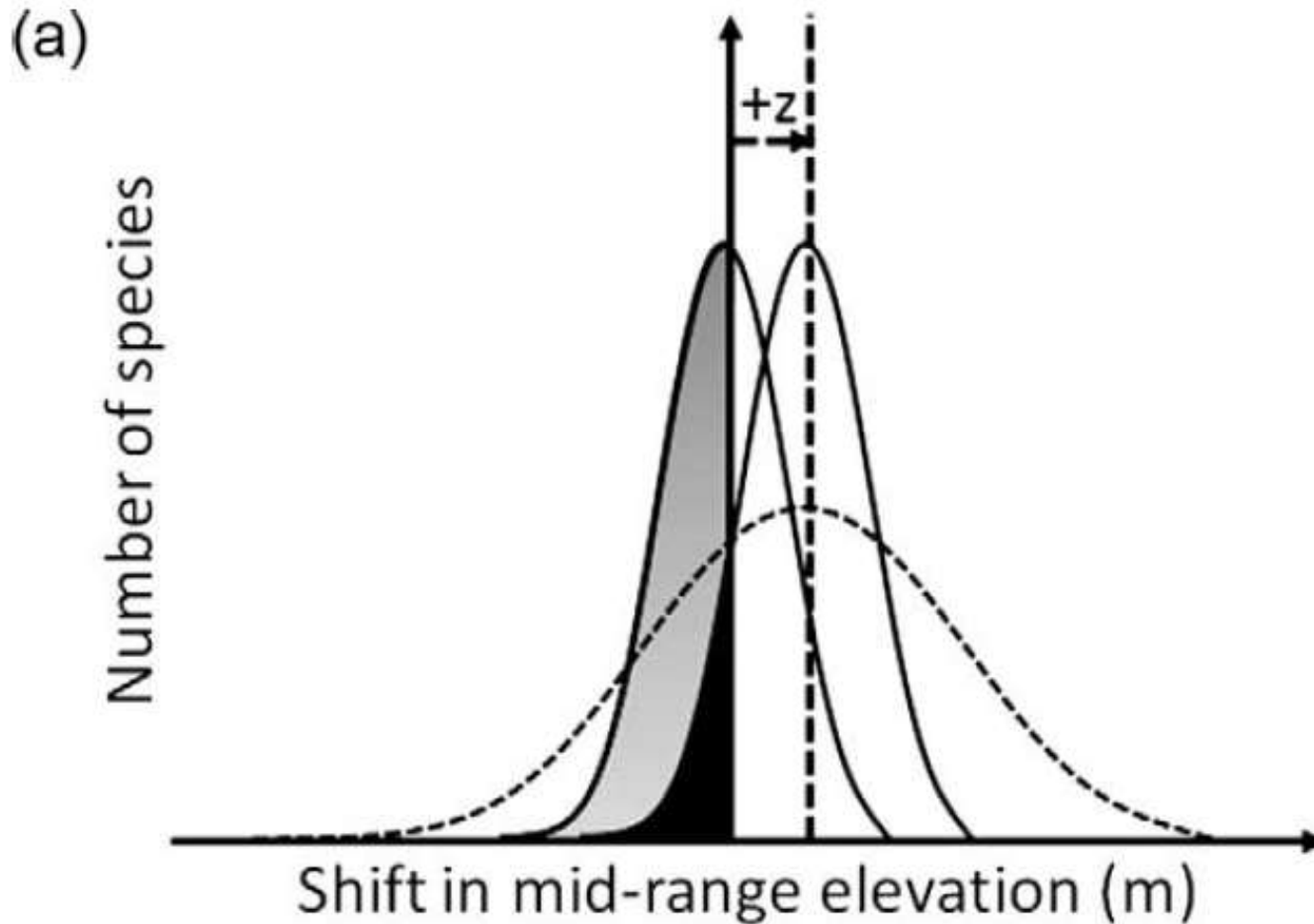
Co se děje v Arktidě?

Co se děje v Arktidě?

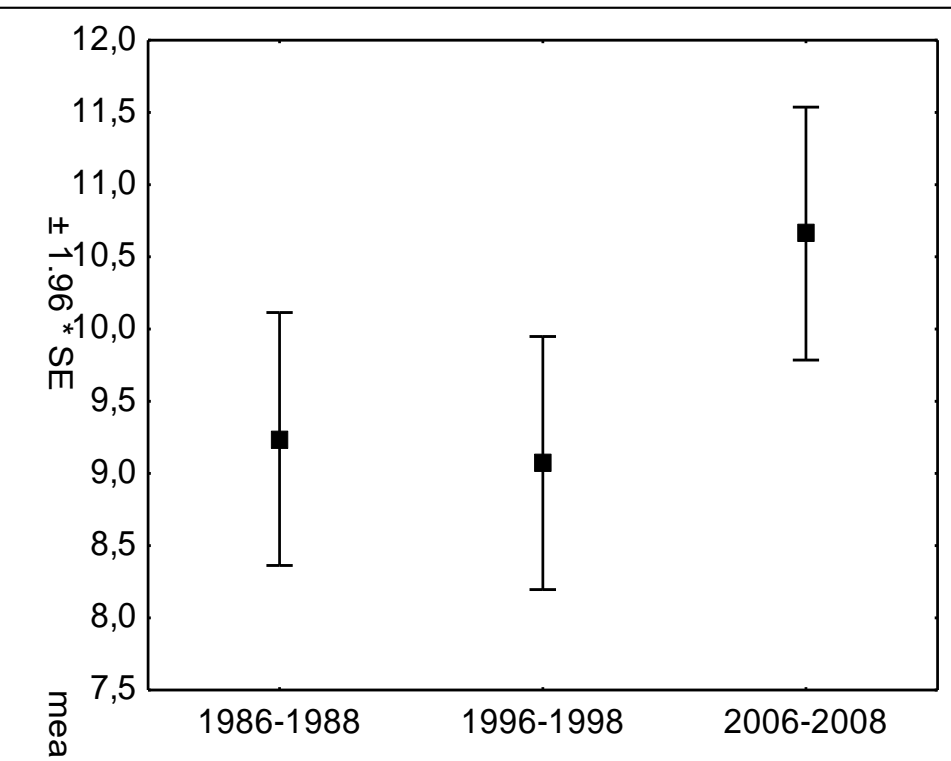

Změny výškového rozšíření

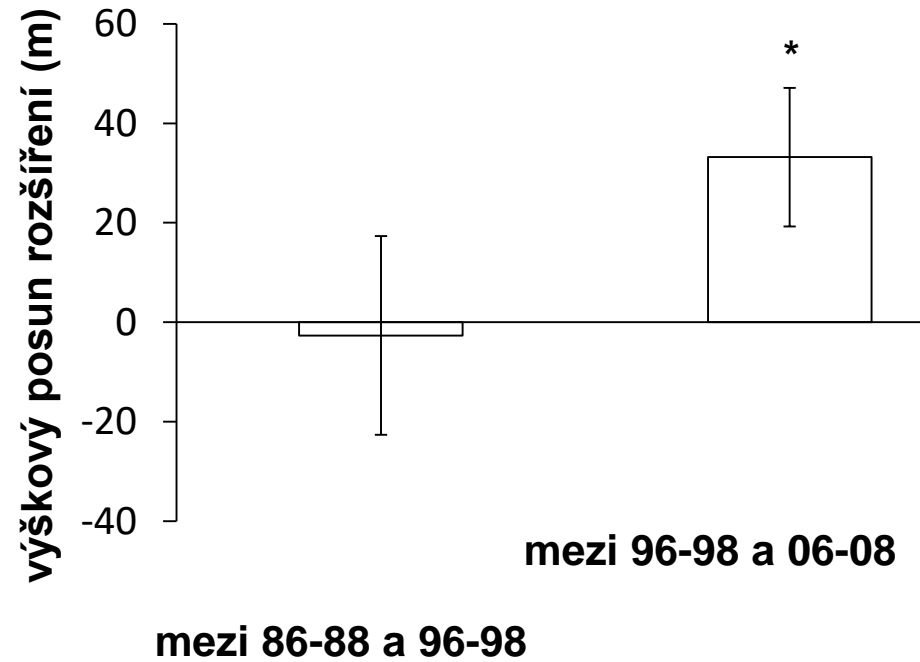

Co se děje v Krkonoších?

jarní teploty v Krkonoších

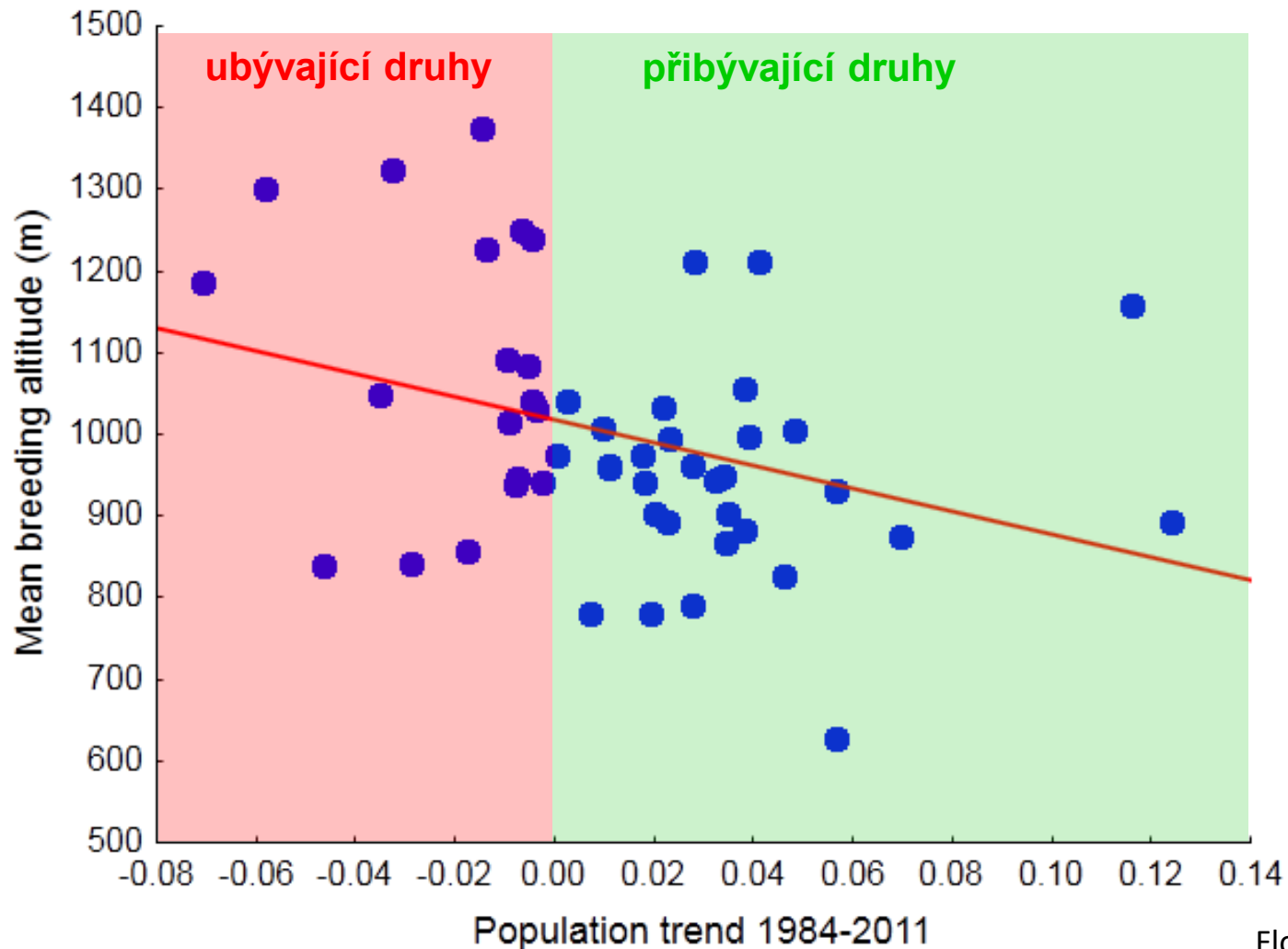
výškový posun krkonošských ptáků

Co se děje v Krkonoších?

trendy početnosti krkonošských ptáků

Jaké jsou další mechanismy působení?

IE

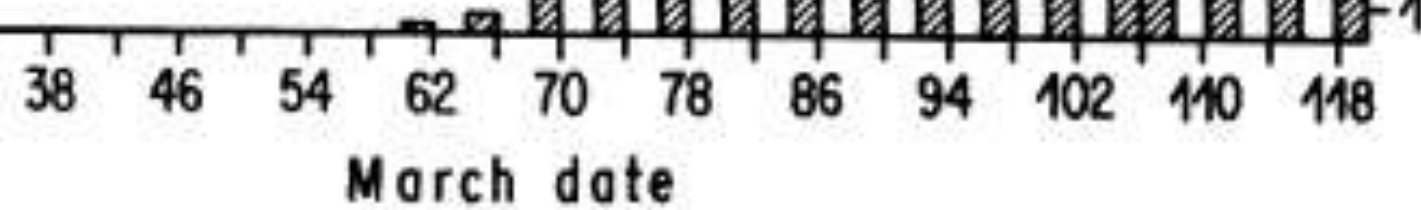

dříve

potrava pro mladé

nyní

trophic mismatch hypothesis

Predikce hypotézy trofického nesouladu

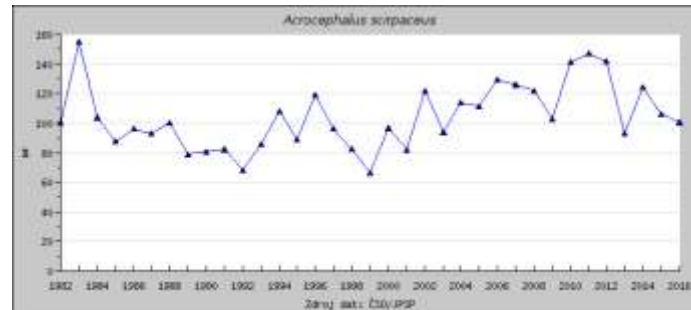

- nízká hnízdní produktivita v letech s vyššími jarními teplotami
- negativnější dopad na dálkové migranty než na ostatní druhy

Predikce hypotézy trofického nesouladu

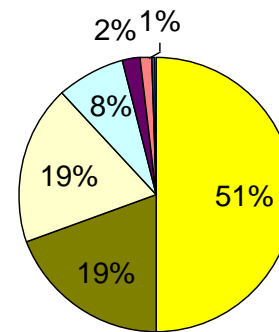
- nízká hnízdní produktivita v letech s vyššími jarními teplotami
- negativnější dopad na dálkové migranty než na ostatní druhy

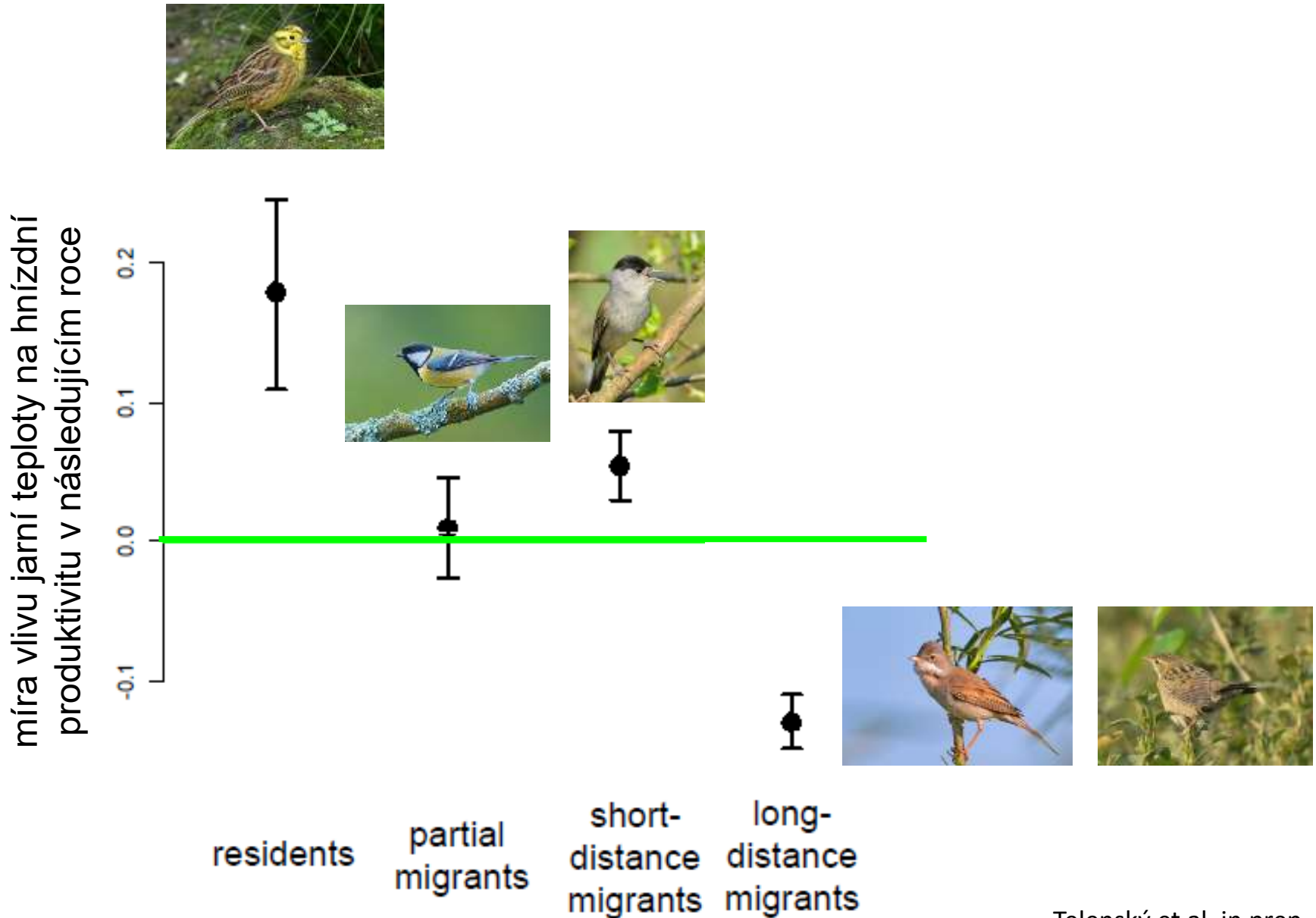
- snížení početnosti důsledkem vyšší teploty v předchozím roce
- negativnější dopad na dálkové migranty než na ostatní druhy
- negativnější dopad v jižní Evropě než v severní Evropě

Test hypotézy trofického nesouladu

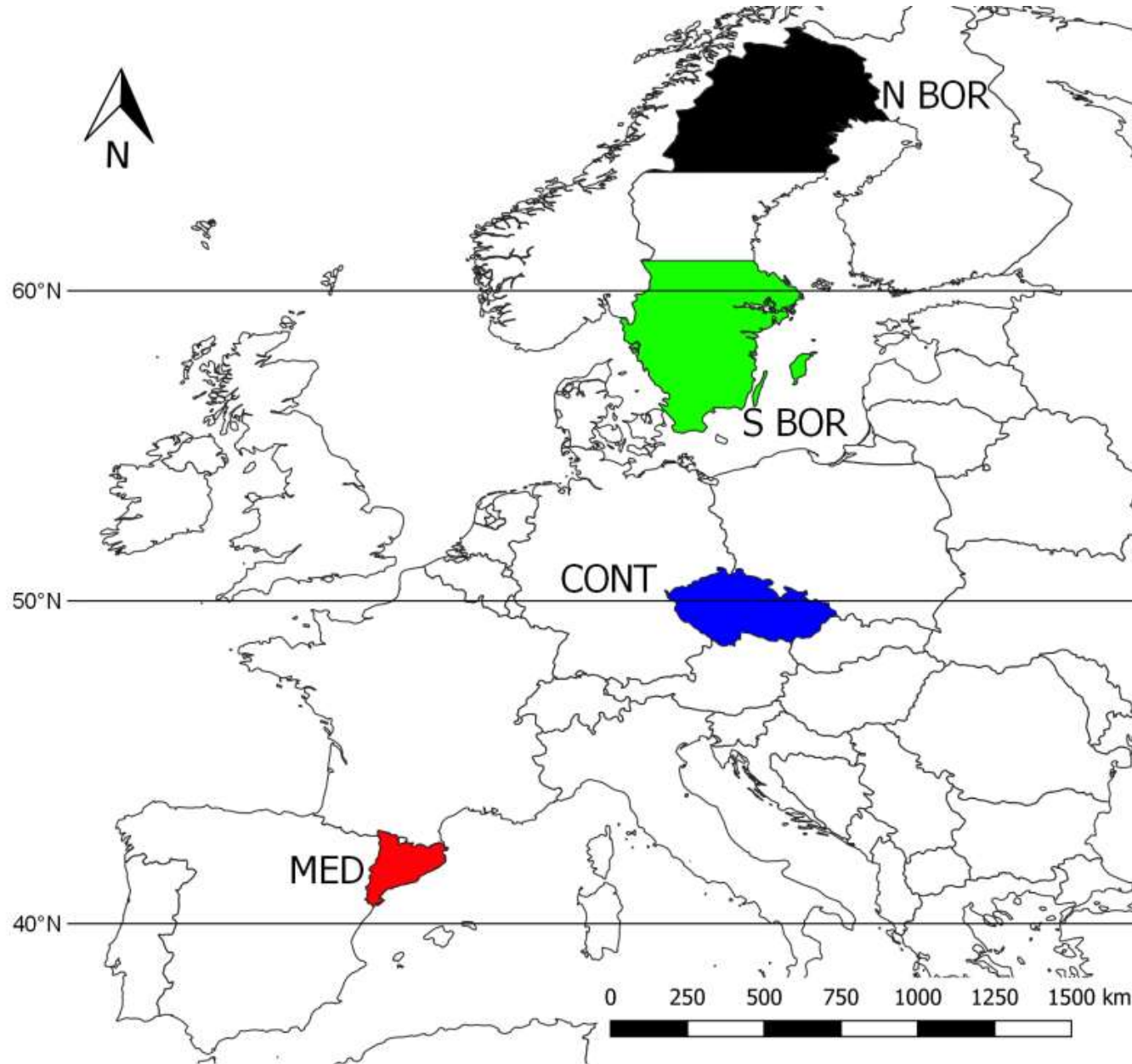
- constant effort sites
- od roku 2004
- demografické parametry

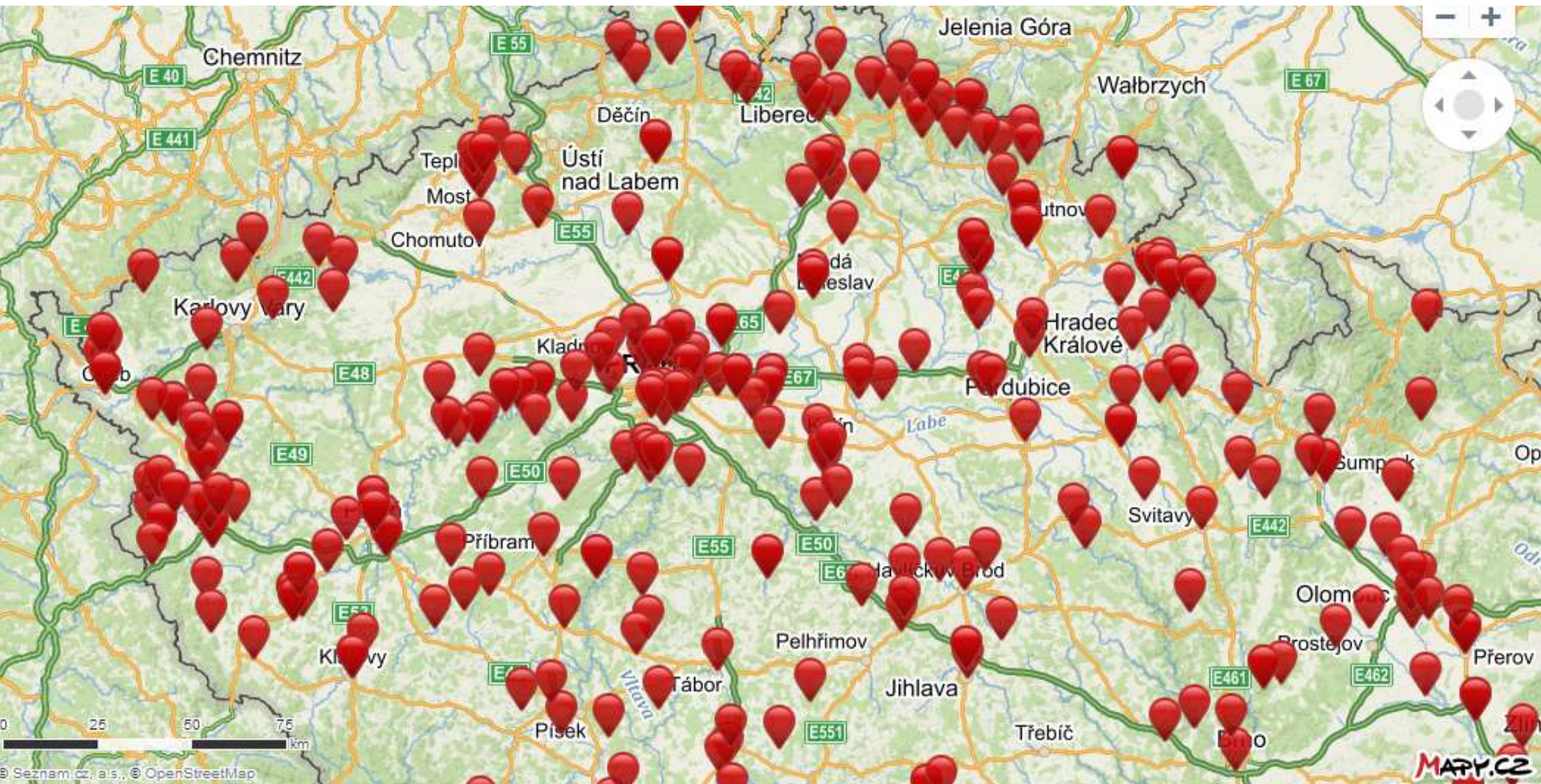
Test hypotézy trofického nesouladu

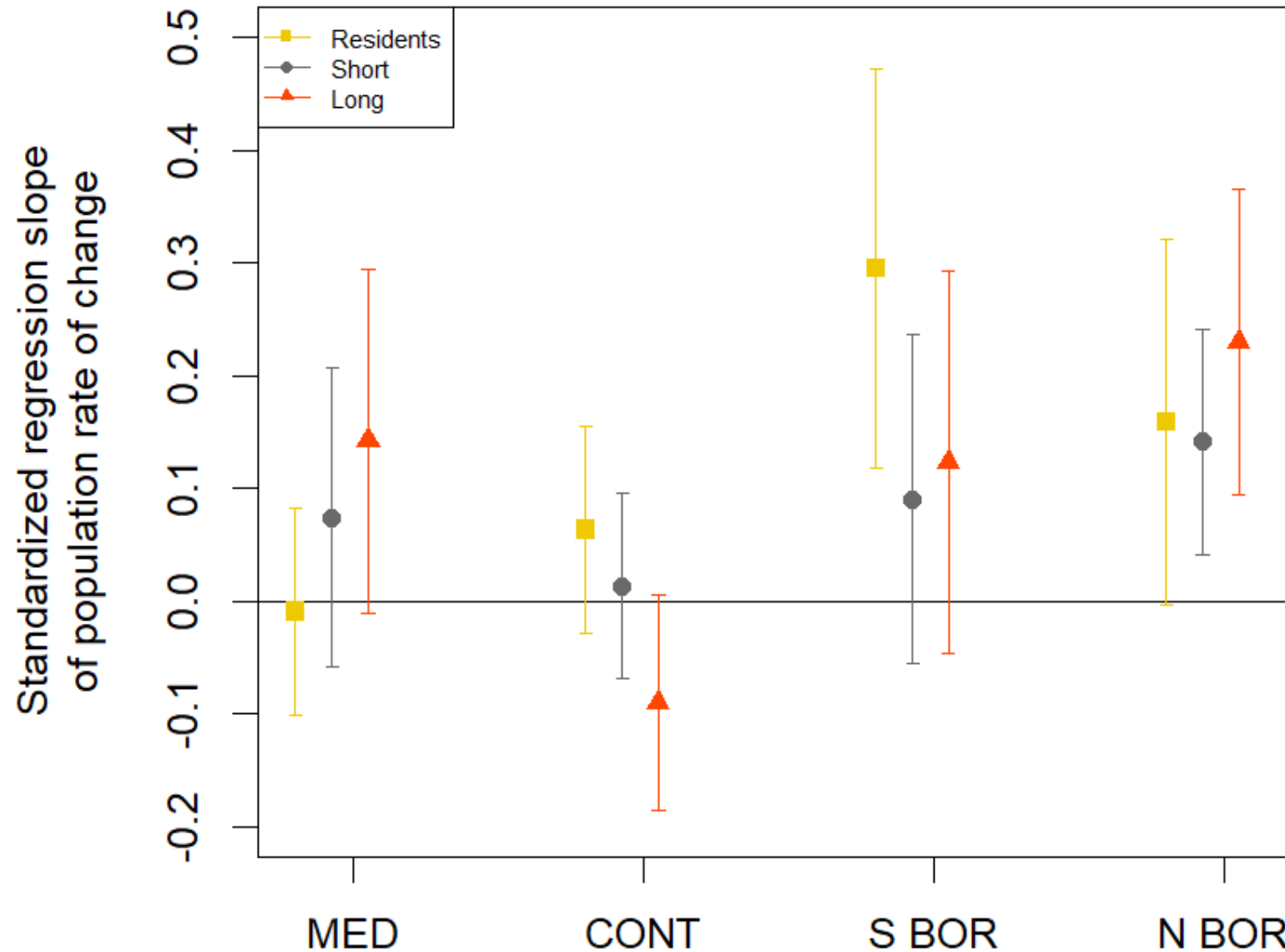
Další test hypotézy trofického nesouladu

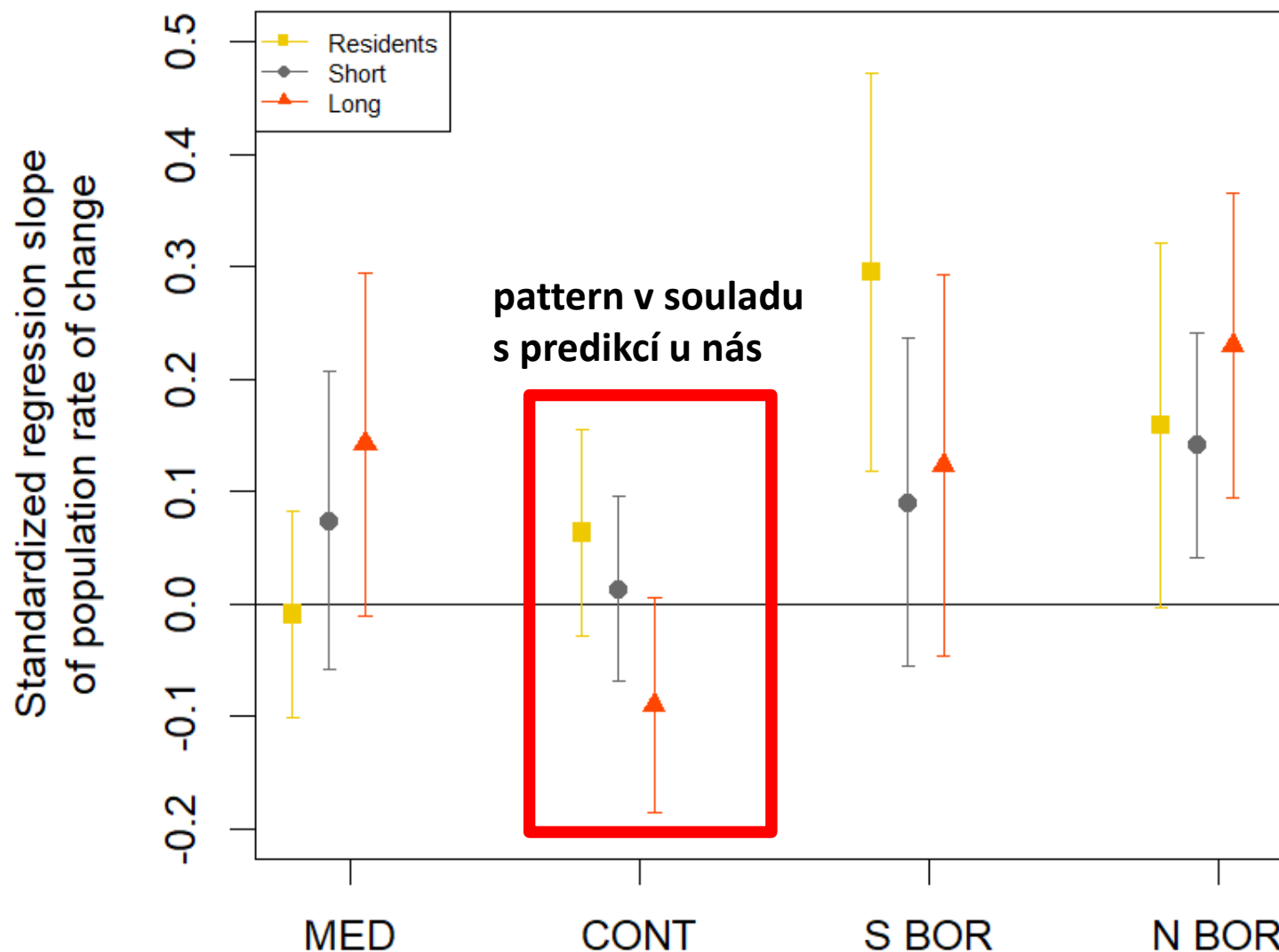
Další test hypotézy trofického nesouladu

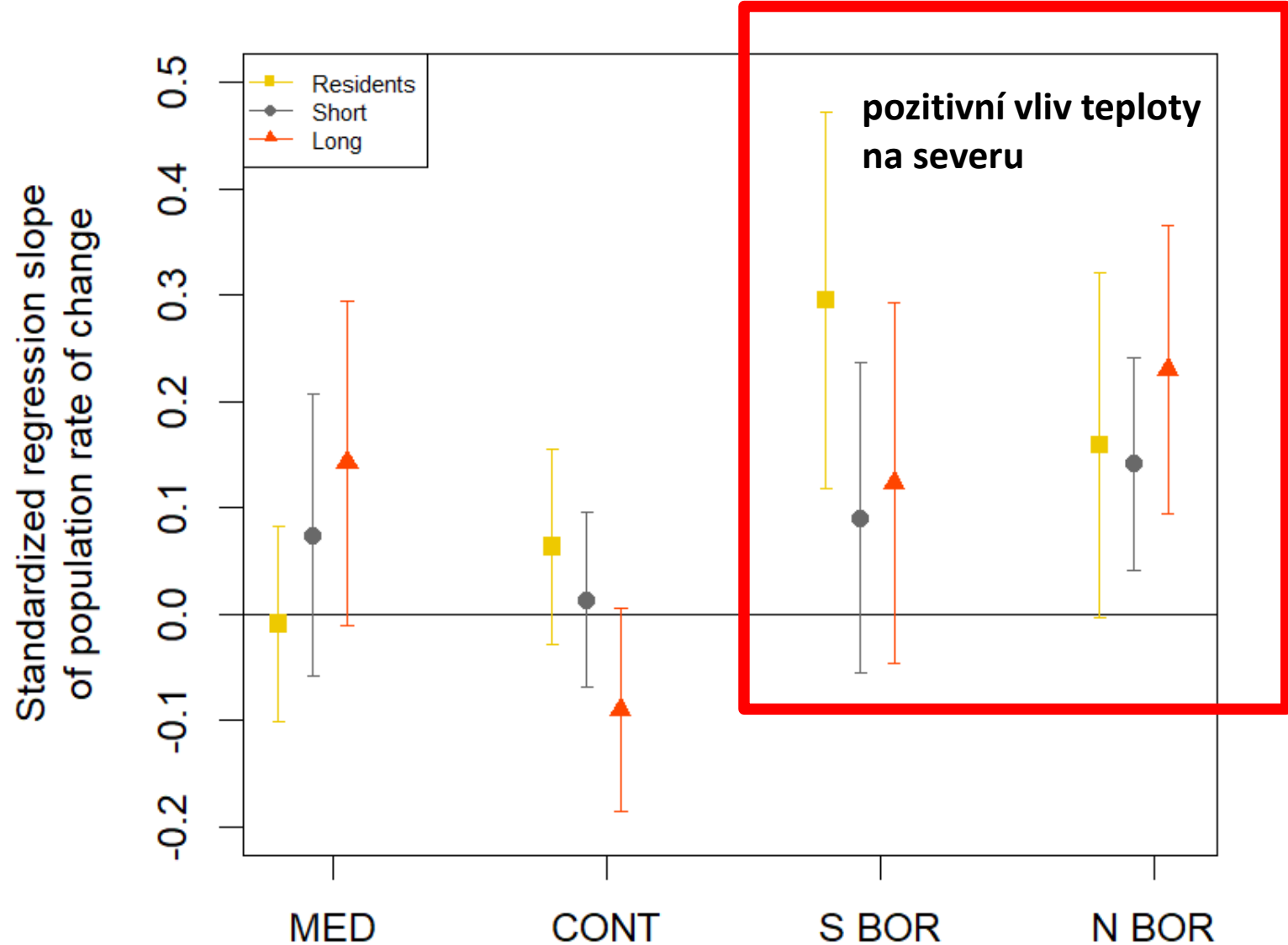
Další test hypotézy trofického nesouladu

Další test hypotézy trofického nesouladu

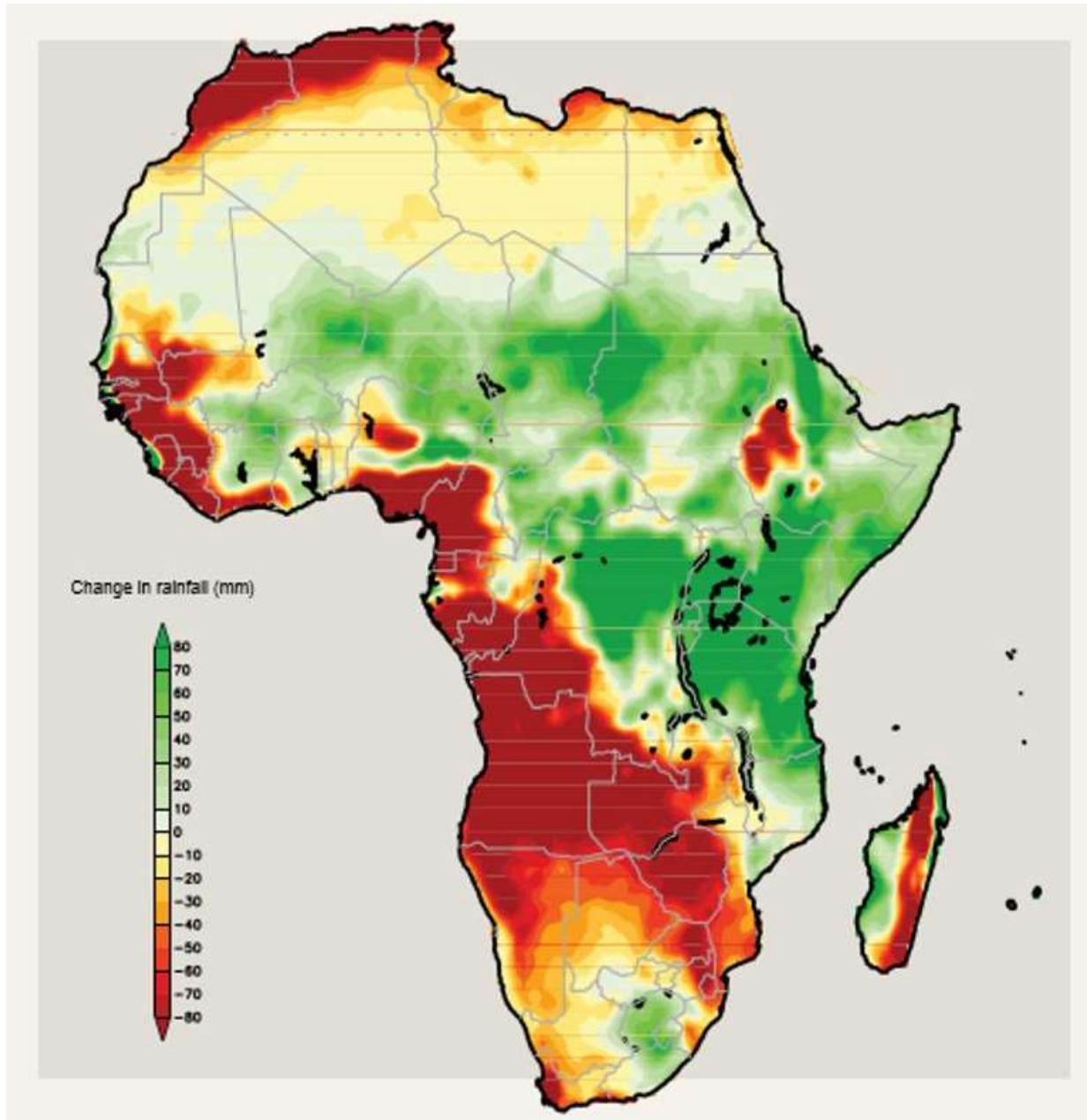

Další test hypotézy trofického nesouladu

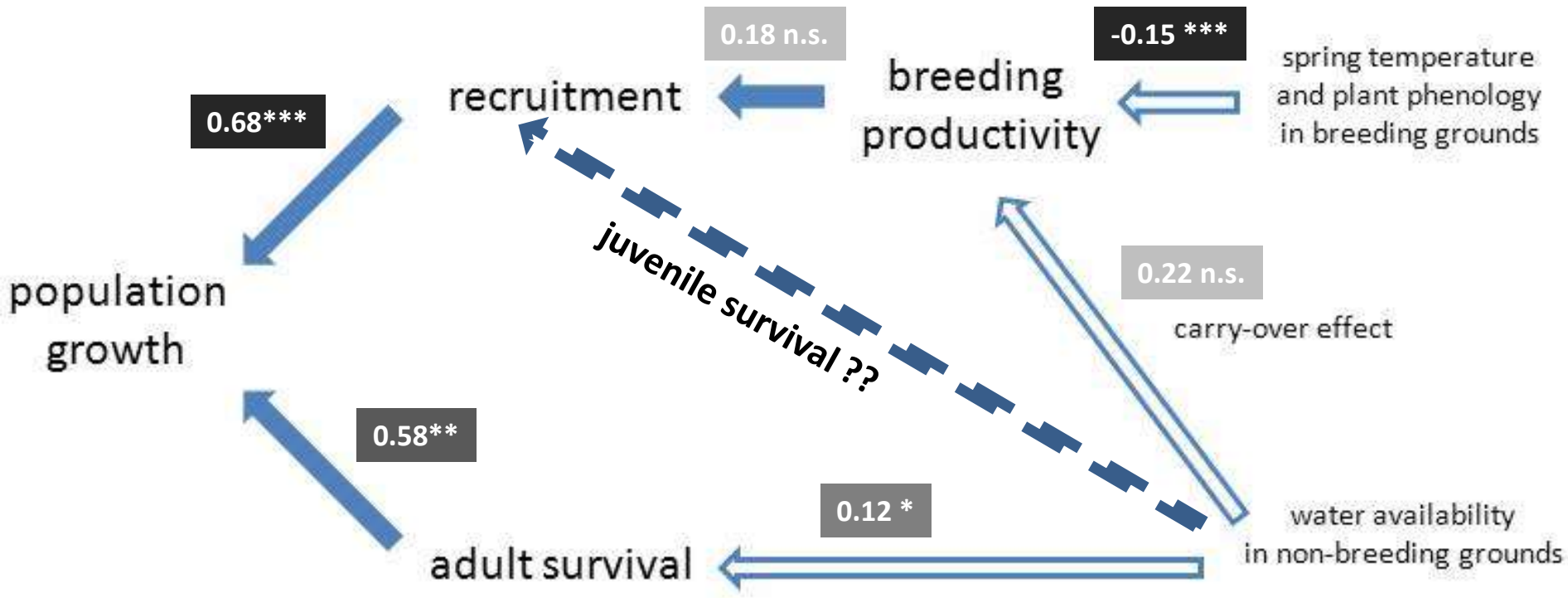

Proč to nevychází?

Proč to nevychází?

Mechanismy vlivu klimatu na dálkové migranty

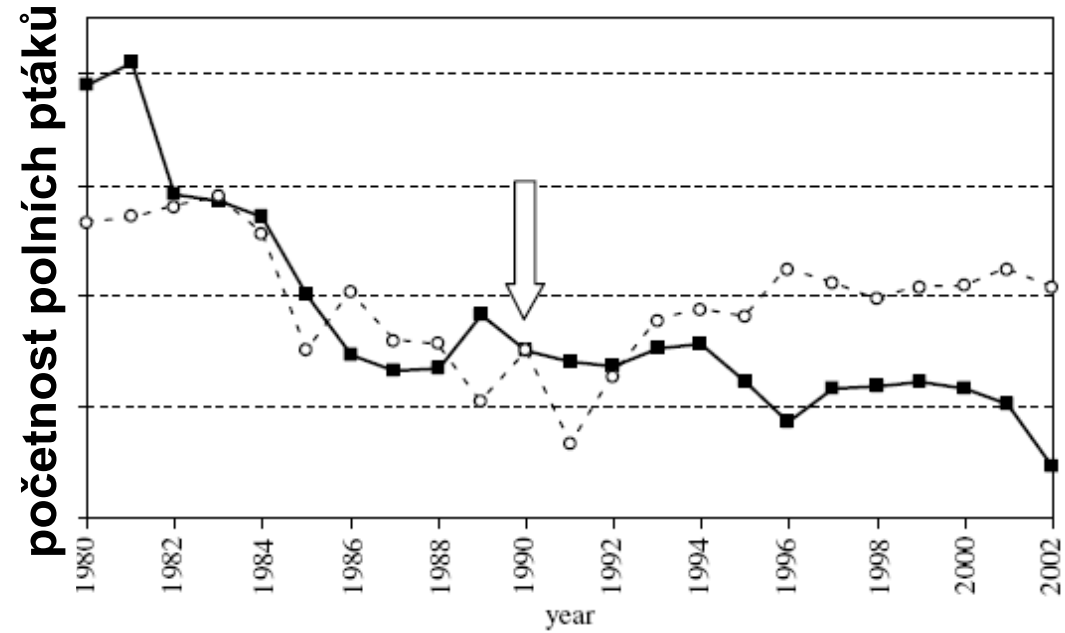
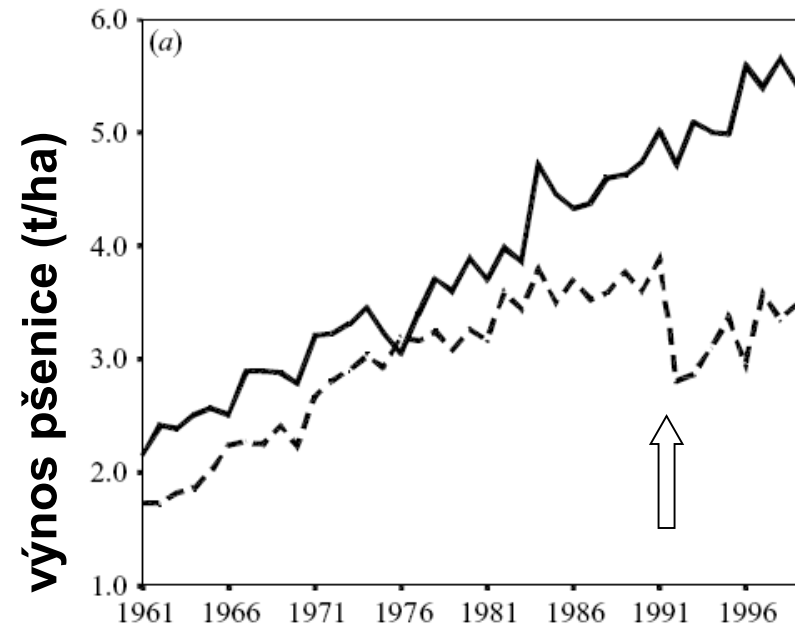
Shrnutí vlivu klimatických změn

- **jasná patterns: teplota stoupá, ptáci se stěhují na sever a nahoru**
- **nejasné mechanismy: nesoulad mezi potravou a hnízděním neplatí univerzálně**
- **výrazný vliv podmínek na zimovišti: tušíme ho, ale neumíme dobře uchopit**

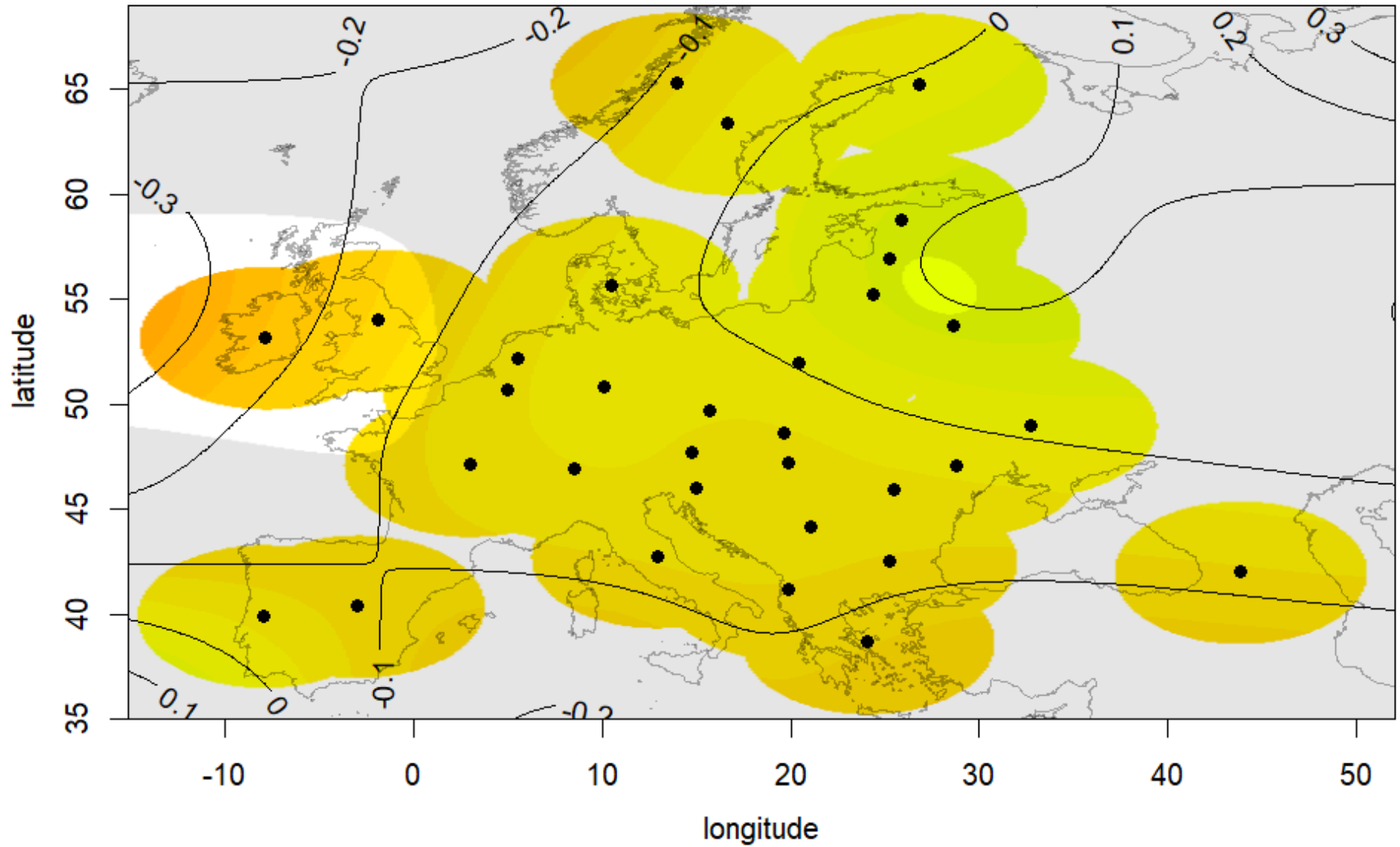
Ptačí populace, krajinné změny, legislativa a EU

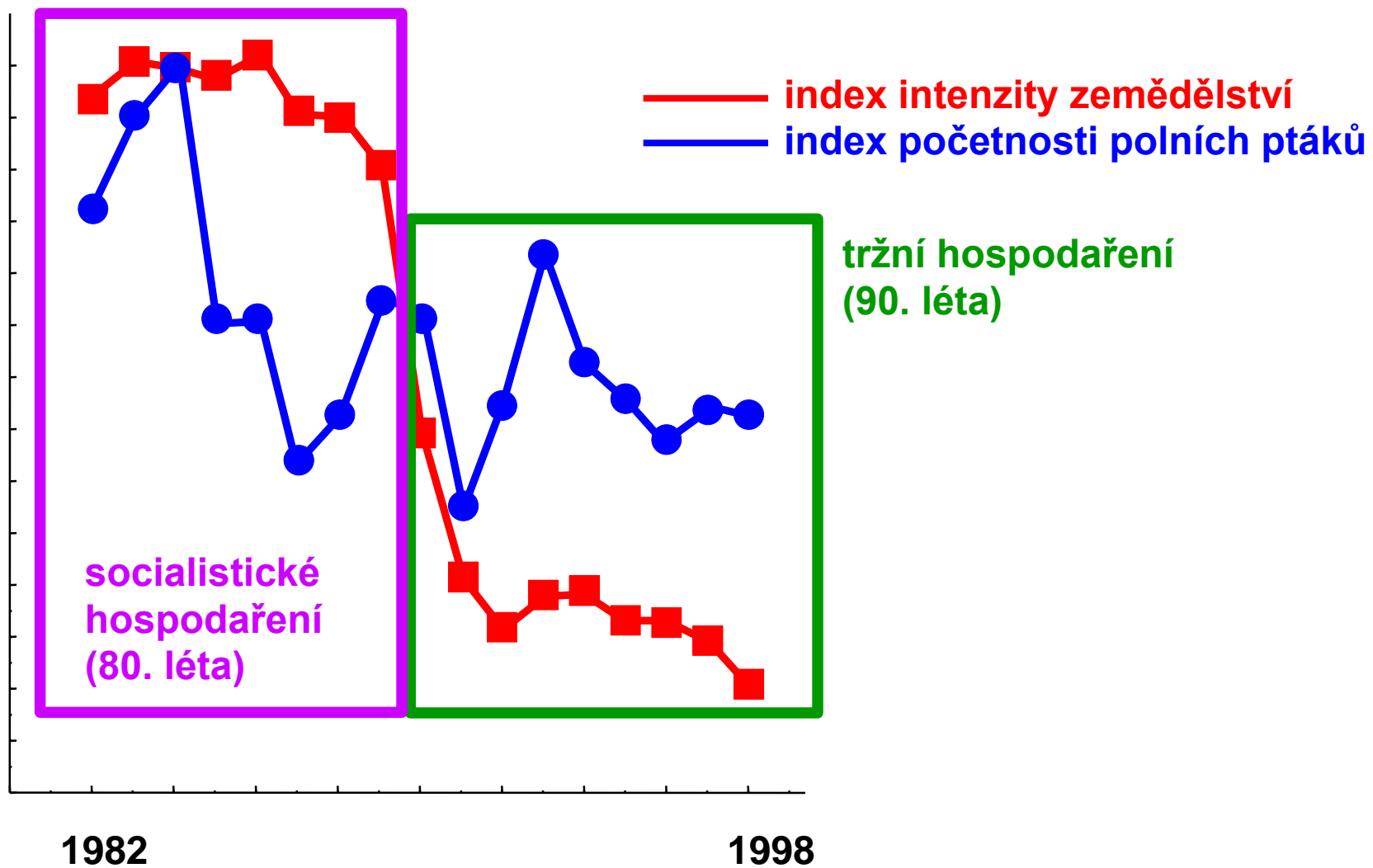
Vliv intenzifikace zemědělství na ptáky

Vliv intenzifikace zemědělství na ptáky

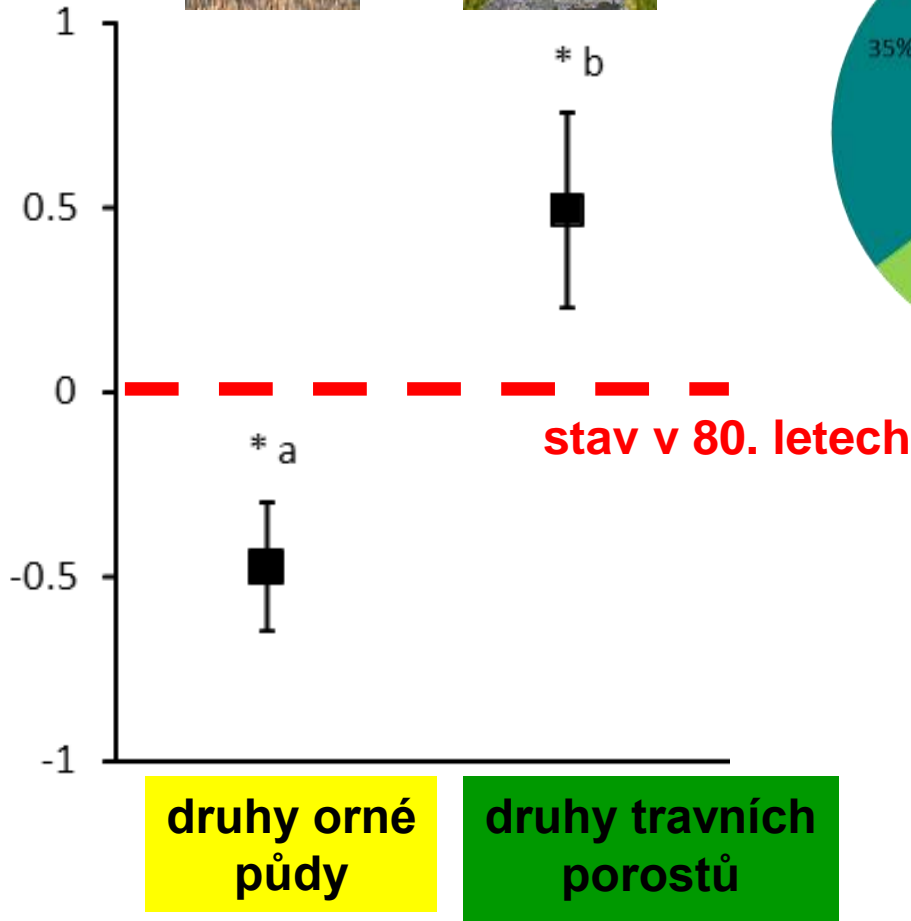

Vývoj v ČR

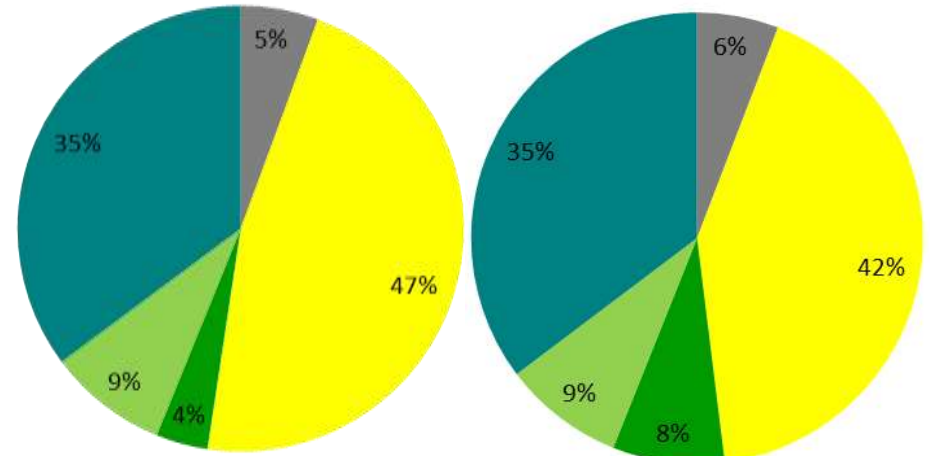
Vývoj v ČR

změna početnosti mezi 1985-1989 a 2001-2003

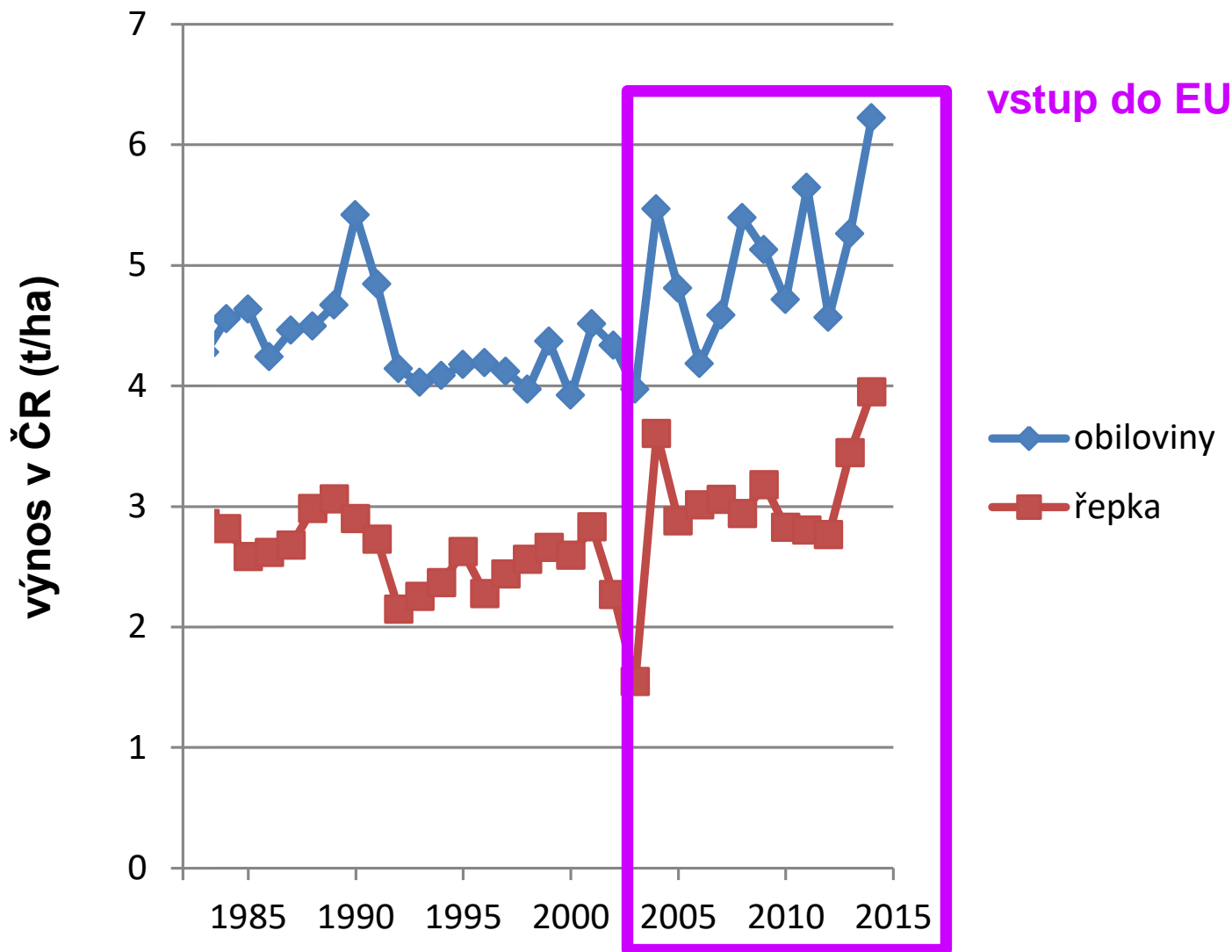
1990

2006

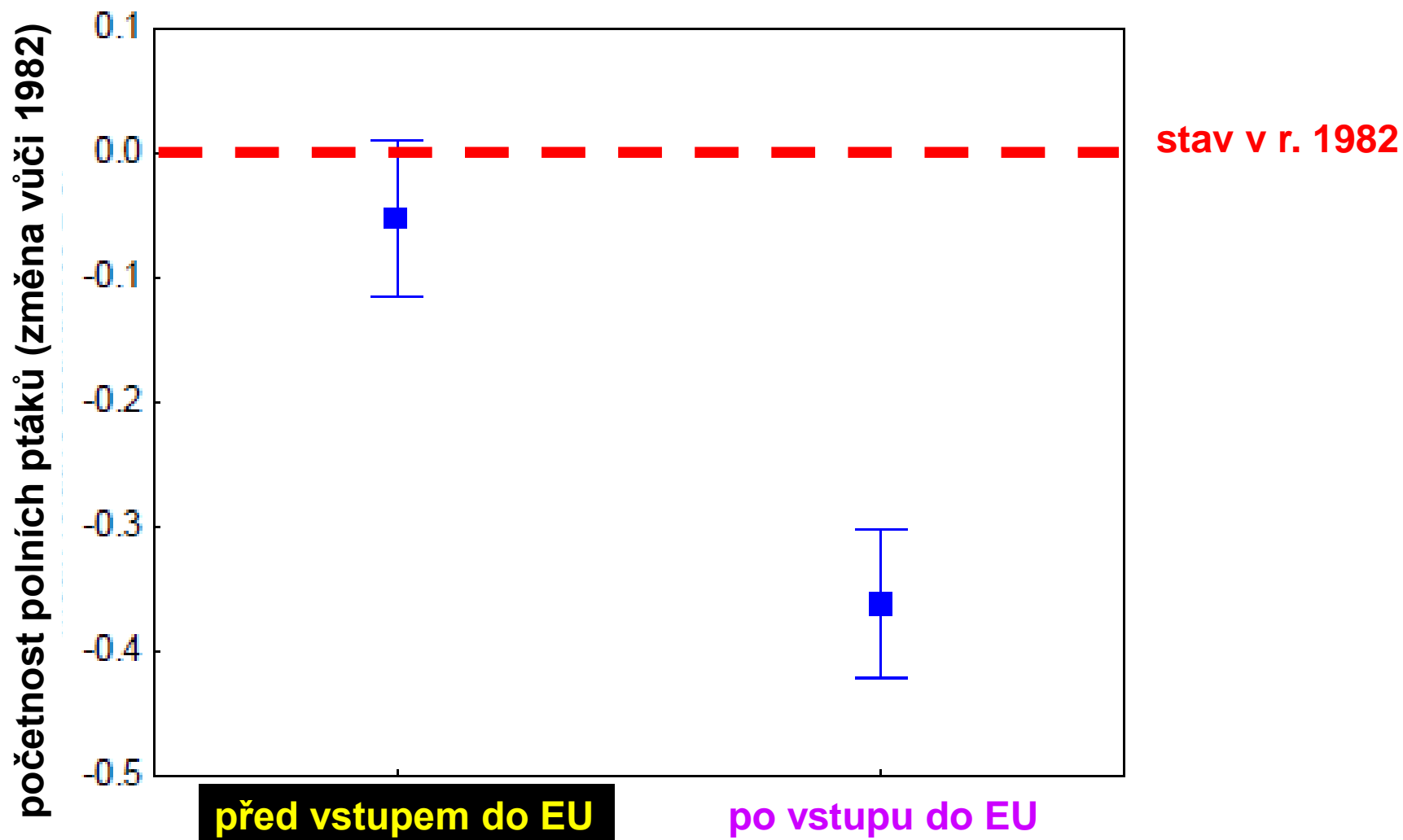

Urban hab.
 Arable land
 Grassland
 Successional hab.
 Forest

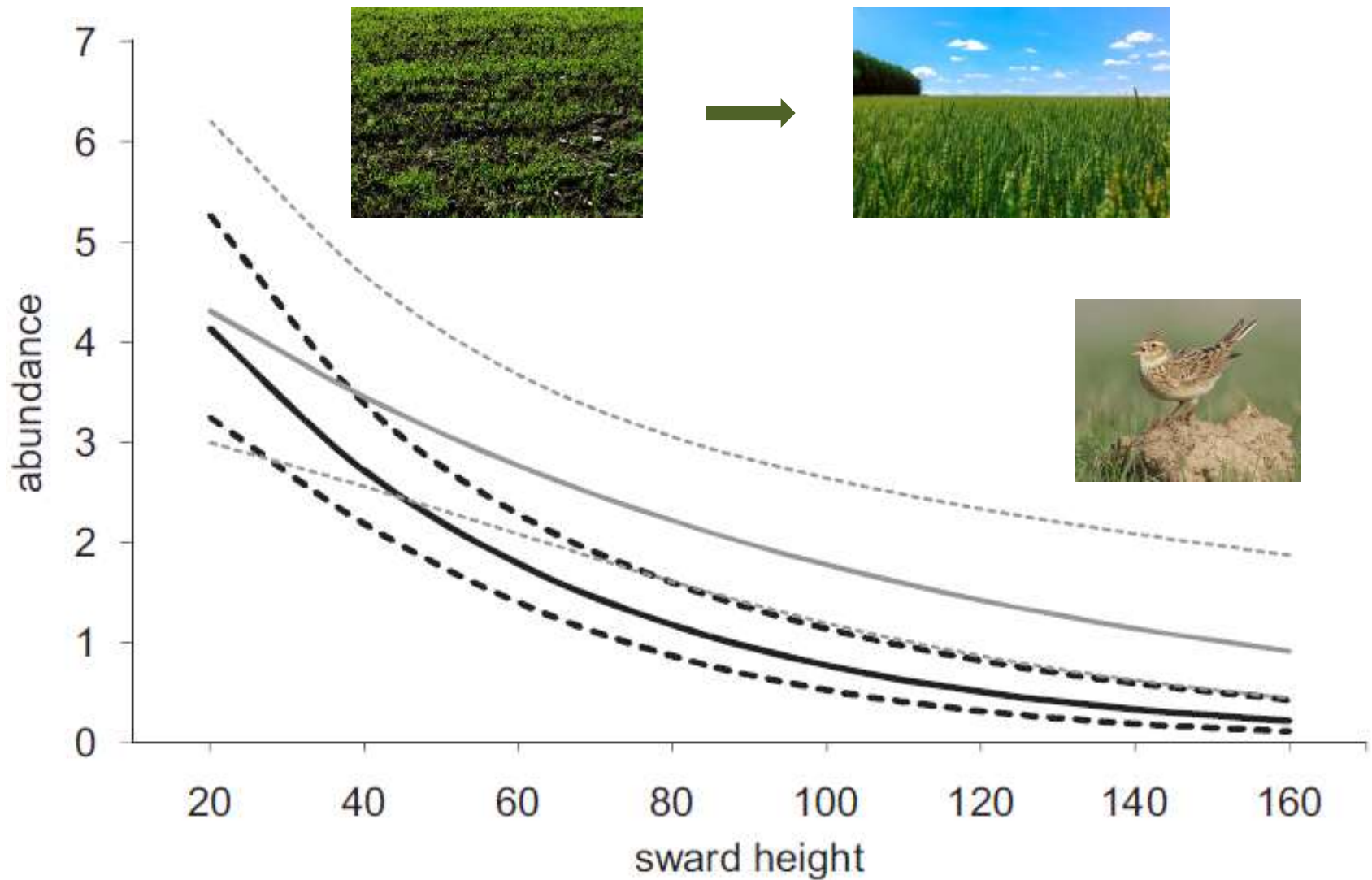
Vývoj v ČR

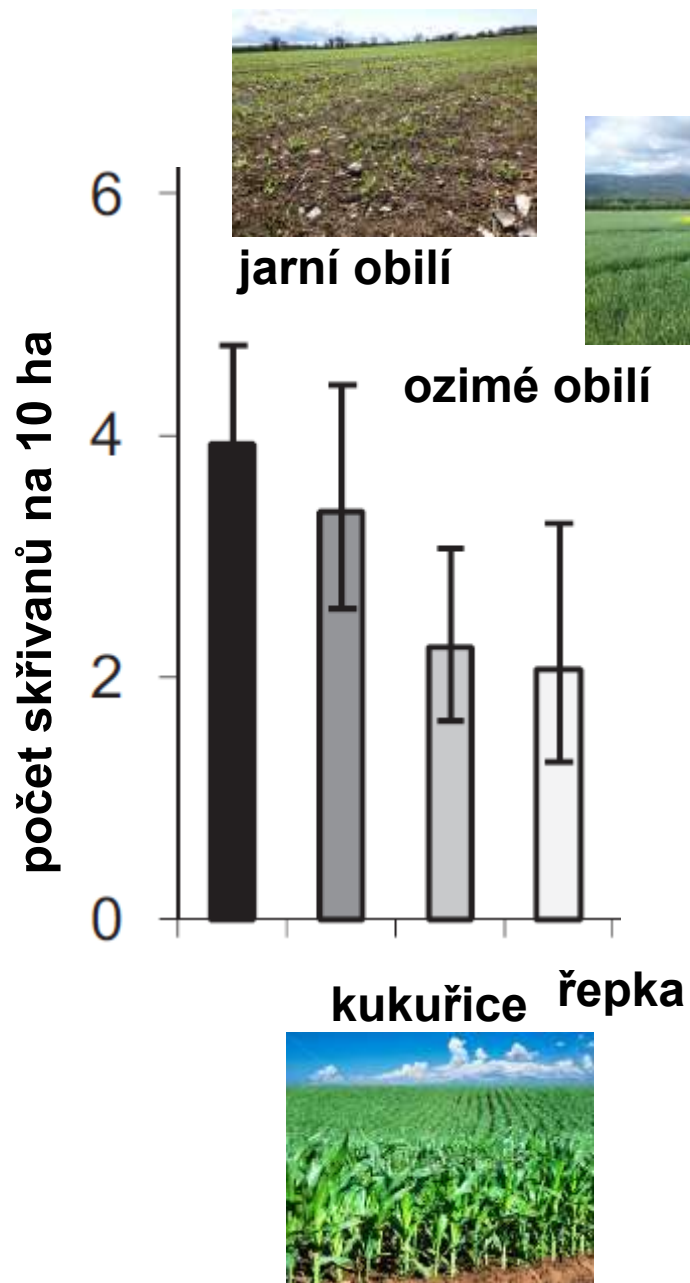
Vývoj v ČR

Mechanismy vlivu intenzifikace na ptáky

Mechanismy vlivu intenzifikace na ptáky

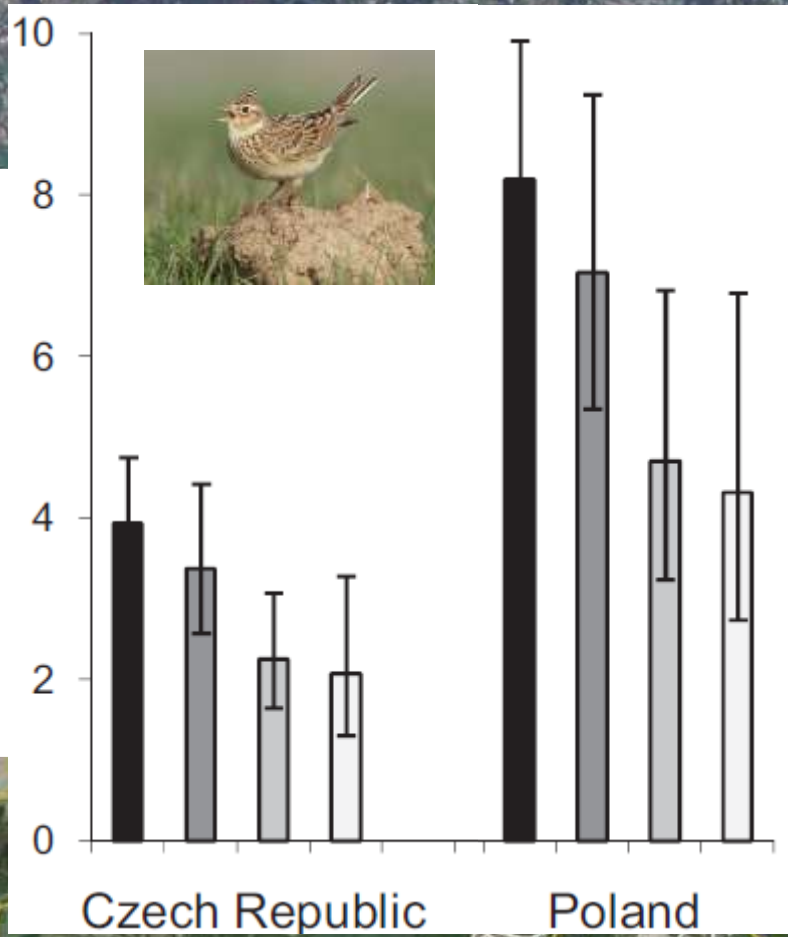

Mechanismy vlivu intenzifikace na ptáky

krajina Wielkopolska

krajina v Polabí

počet skřivanů na 10 ha

GPS
Měření

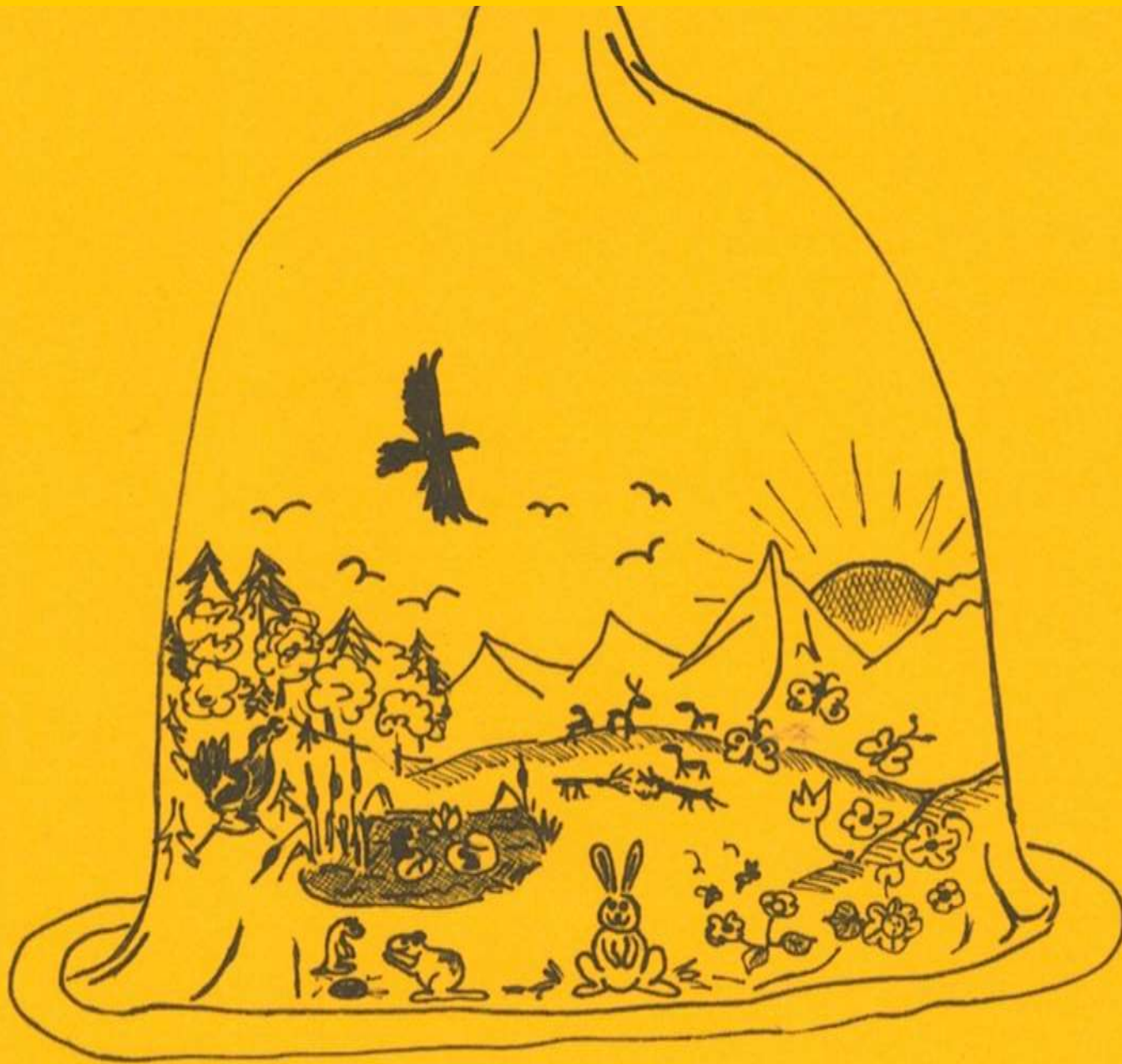
Land Cover Fac

GPS
Měření

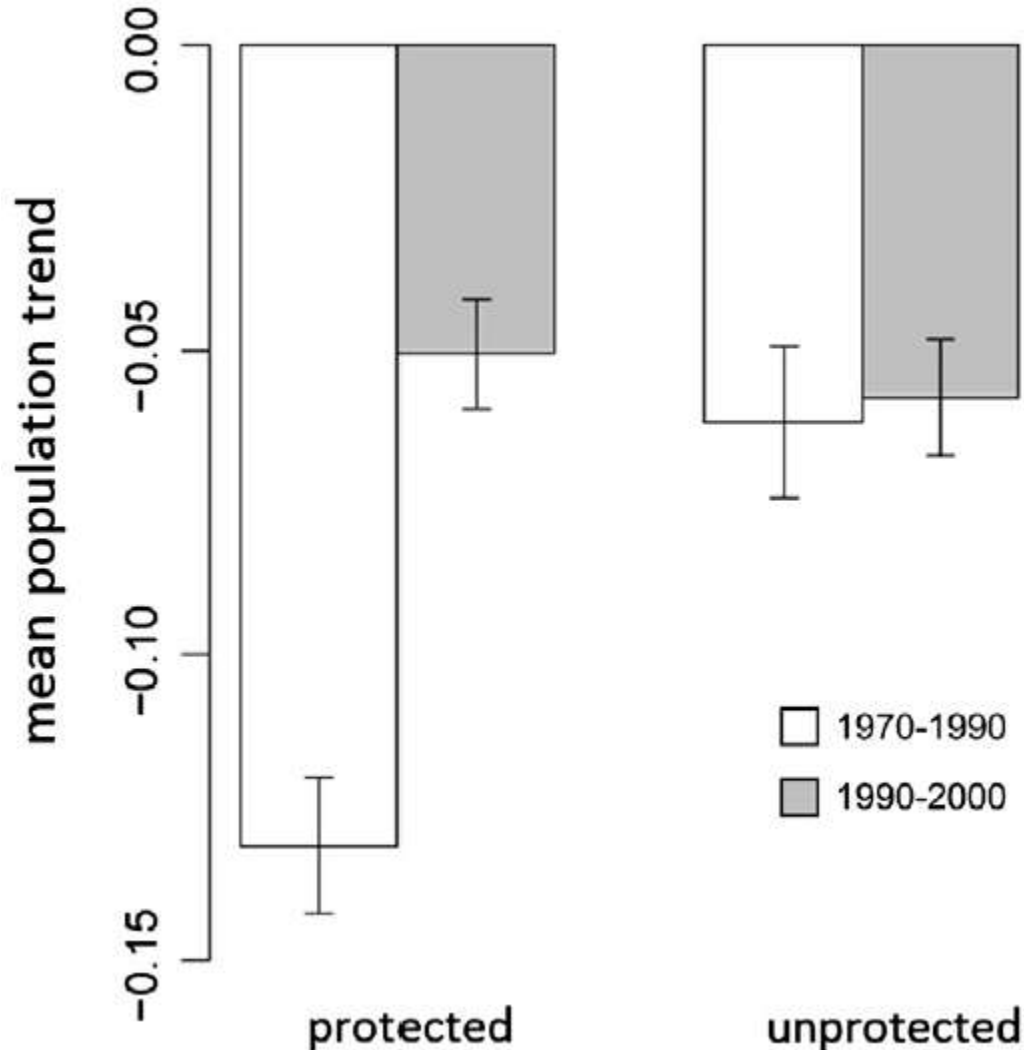
Mechanismy vlivu intenzifikace na ptáky

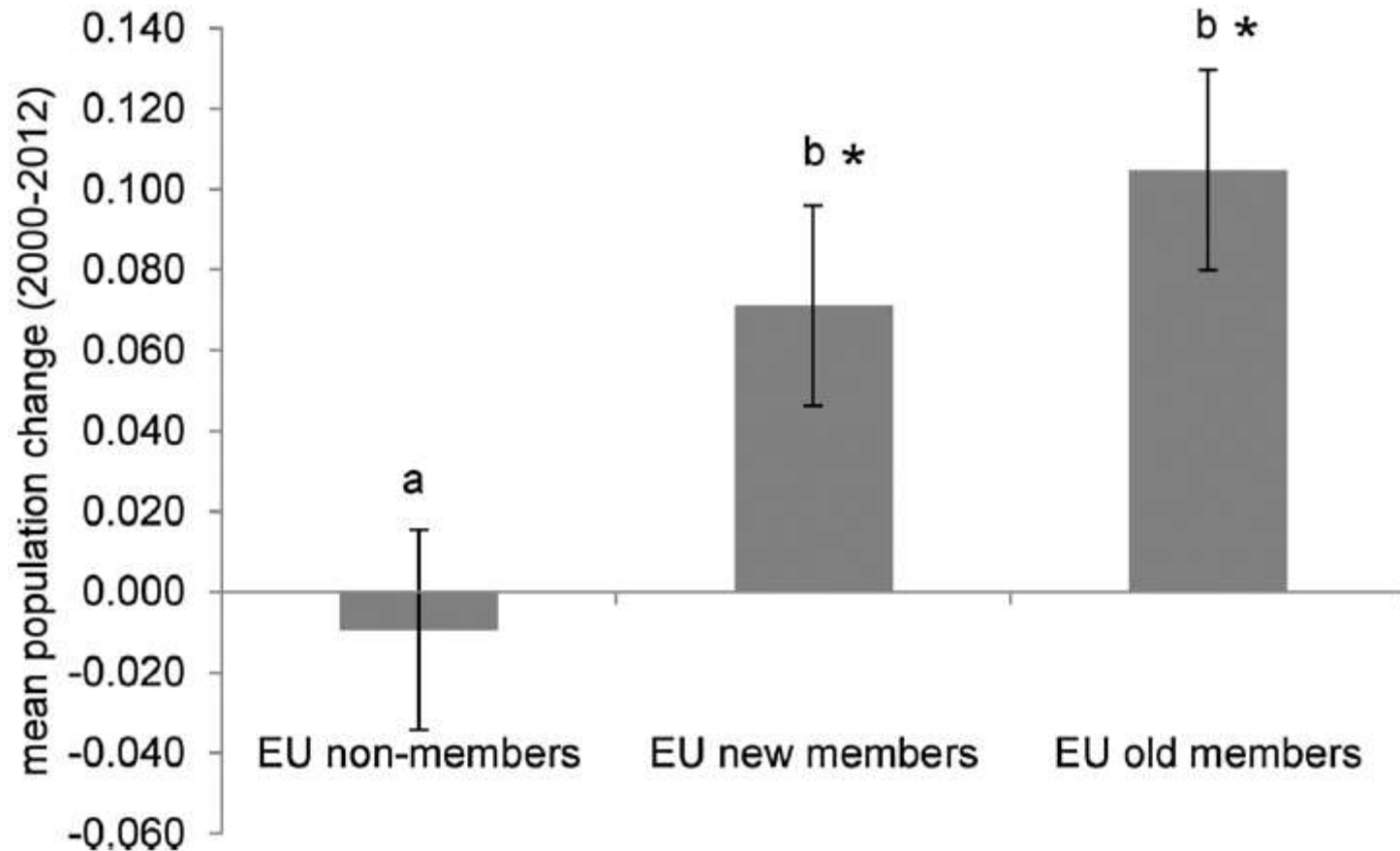
Ptáci a zákonná ochrana

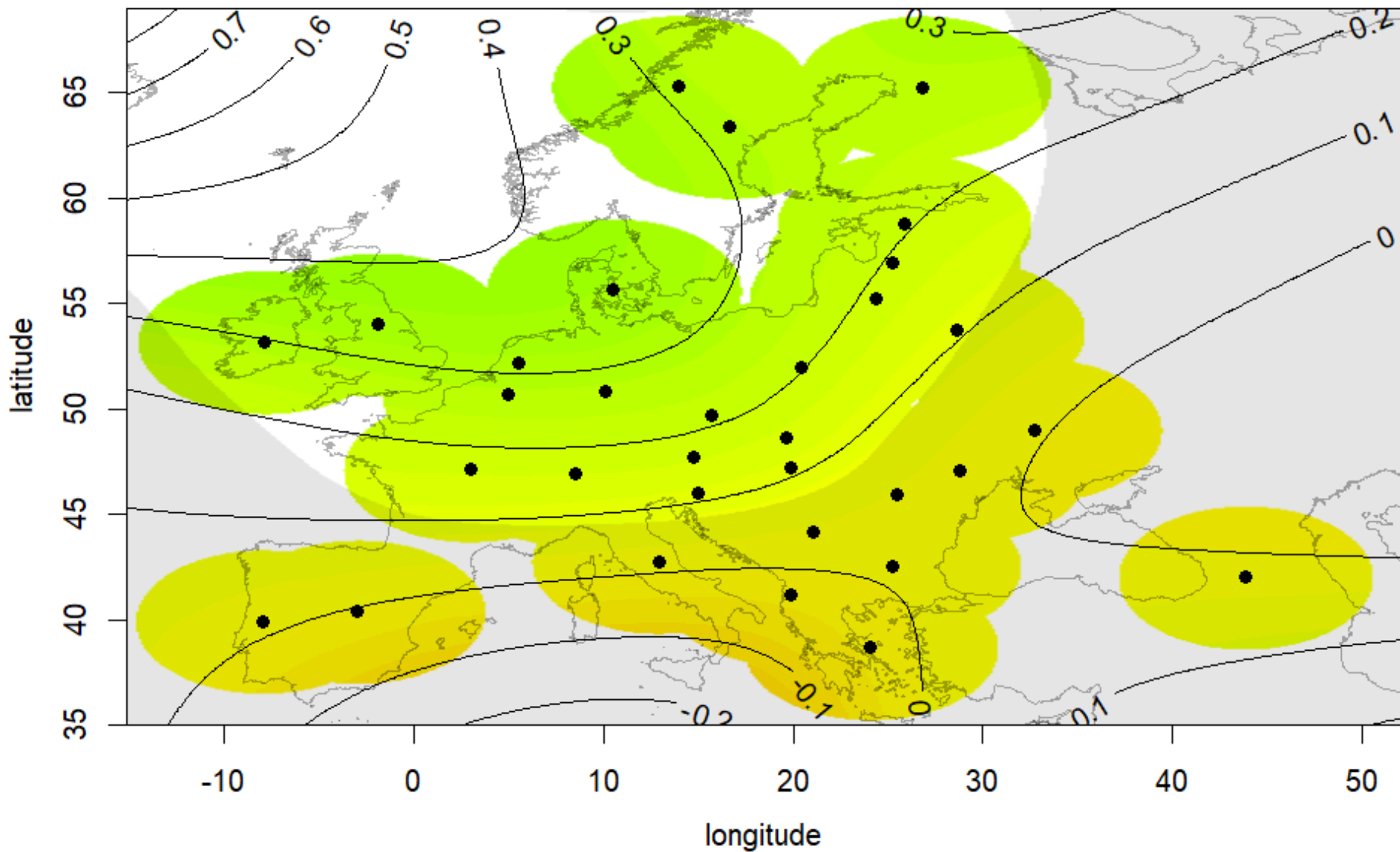
Vliv zákonné ochrany (národní legislativa)

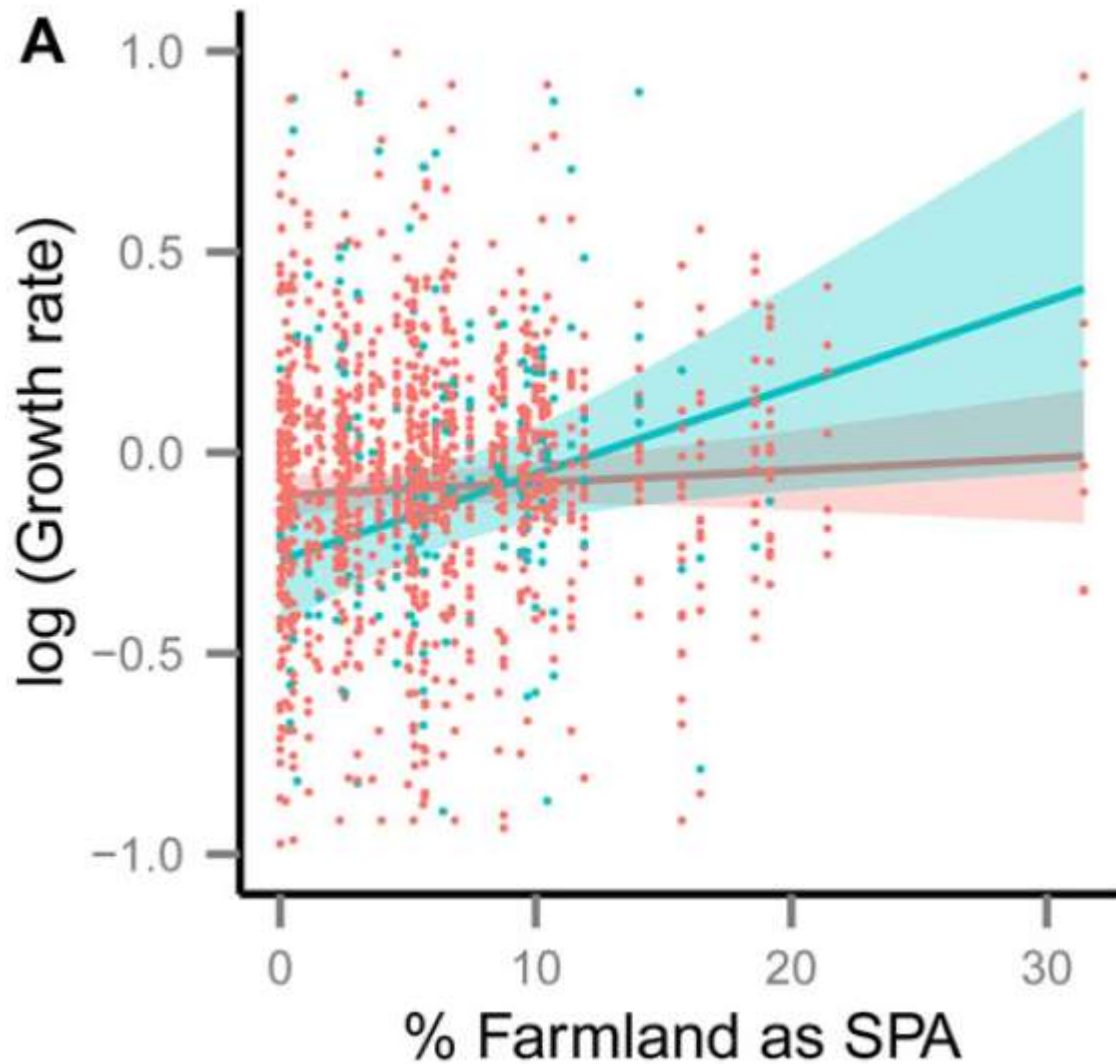
Vliv zákonné ochrany (směrnice EU)

Vliv zákonné ochrany (směrnice EU)

Funguje zákonná ochrana na polích?

Ptačí populace, krajinné změny, legislativa a EU

- **intenzivní zemědělství ptákům nevonní**
- **změny okolo roku 1990 a zatravňování v podhůří se jim líbilo**
- **ochrana ptákům prospívá**
- **zvrácení negativního vývoje neúspěšné – příliš úzce zaměřená**

Shrnutí

- **rostlinné invaze: mírný a lokální vliv**
- **klimatické změny: výrazné dopady, komplikované mechanismy působení**
- **zemědělství: výrazně negativní vliv; z bláta do louže...**
- **ochrana: přínosná pro vybrané druhy; nedokáže zvrátit celkové trendy**

Poděkování

Jaroslav Koleček
Jan Hanzelka
Tomáš Telenský
Michaela Koschová
Javier Rivas Salvador
Lenka Rajmonová
Adriana Hološková
ČSO
Kroužkovací stanice NM
...

